

**Tɔnɔ kɔlɔ ba na pɔpɔni ba pa
EBRU TIINƐ tun
Tɔnɔ kɔlɔ ba na pɔpɔni ba
pa Ebru tiinƐ tun na bri
dɔbam kɔlɔ tun mu tuntu**

Ebru tiinƐ yi Zwifə bam yiri didoŋ mu. Dí yəri wɔlɔ na pɔpɔni tɔnɔ kuntu tun. O nan pɔpɔni o pa Zezi nɔɔna balɔ na ne yaara zanzan tun mu. O ma pɔpɔni si ba yi yaɣi We cwəŋə tɔgum. O ma pa ba na baari si ba taa zɔɣi kəŋkəŋ, di ba na lwarɔ ni dí Yuutu Zezi na ki kɔlɔ tun na dwe woŋo maama te tun ŋwaanɔ.

Tɔnɔ kum de yigə ku bri ni We tɔɣi Di Bu Zezi ŋwaanɔ mu Di bri Di titi di nabiinə, yi We daa bá wəli kɔlɔkɔlɔ kuntu banja ni. Zezi nan dwe We nijonɔnə balɔ deen na wɔra tun, o dwe We malesi sim, o dwe Moyisi di Zozwe di (pɔɔrum 1-3).

Zezi dwe We kaanum tiinƐ balɔ deen na wɔra tun, o yi We kaanum tu wɔlɔ na wɔra maŋa maama tun mu. Zezi na dwe We kaanum tiinƐ bam maama tun mu pai nɔɔna nai vrim ciga ciga lwarum di tɔbɔni wɔni. Yisɔrayeli tiinƐ deen na yəni ba ma varum ba kaani ba pa We tun, ku yi Zezi Krisi tɔbɔni dum nyinyɔɔ mu (pɔɔrum 4-10).

Tɔnɔ kum tiim jəgə ni ku pɛ nɔɔna bam baari mu, si ba taa ve yigə We cwəŋə kam wɔni. Ku bri faŋa faŋa We nɔɔna bam na ki ba wɔ-dɔdɔa di We te tun, yi ku kwe balɔ na wó karɔmi-ku tun si ba tɔɣi Zezi yiranɔ, si ba taa nii Zezi si ba taa

tɔg-o dɪ ba wɔ maama, sɪ ba sɛ cam dɪ yaara, sɪ ba zɪgɪ kəŋkəŋ sɪ kɔ vɔ kɔ yɪ kweelim dɛ (pɔɔrɪm 10-13).

Wɛ tɔgɪ Dɪ Bu Zezi ŋwaanɪ mɔ Dɪ ŋɔɔnɪ dɪ dɪbam

¹ Faŋa faŋa tɪn, Wɛ dɛɛn ŋɔɔnɪ dɪ dɪbam nabaara bam kuni zanzan mɔ. Dɪ dɛɛn yəni Dɪ pa Dɪ nijɔŋnə bam mɔ ŋɔɔnɪ wəənu dwi təri təri dɪ ba. ² Kɔ daari lele kɔntɔ na yɪ lɔgɔ baŋa kweelim maŋa tɪn, Wɛ laan pɛ Dɪ Bu mɔ ba o ŋɔɔnɪ Dɪ taanɪ dɪ dɪbam. Wɛ dɛ wɔntɔ ŋwaanɪ mɔ Dɪ kɪ lɔgɔ baŋa dɪ wɛyuu wəənu maama, yɪ Dɪ pa-o ni sɪ o ba o taa te wəənu maama. ³ Wɛ Bu wɔm mɔ jɪgɪ pooni dɪlɔ na bɪrɪ Wɛ paari-zulə yam na yɪ te tɪn. O maa jɪgɪ o Ko Wɛ nyɪnyɔgɔ faɪ. O ni-taanɪ maa jɪgɪ dam yɪ dɪ paɪ wəənu maama fɔgɪ tɪ zɪga.

O ma ba o saari nɔɔna lwarɪm o fɔgɪ-ba o pa ba jɪ lanyɪranɪ, yɪ o laan joori o di Baŋa-Wɛ te o vɔ o jəni Dɪ jazɪm nɪ. ⁴ Kɔntɔ tɪn, Baŋa-Wɛ Bu dwe Wɛ malesɪ sɪm, dɪ Wɛ na pɛ-o yɪrɪ dɪlɔ na daga dɪ dwe sɪntɔ na jɪgɪ yɪra yalɔ tɪn ŋwaanɪ.

Zezi Krisi dwe Wɛ malesɪ sɪm maama

⁵ Kɔ na yɪ malesɪ sɪm, Wɛ wɔ fɔgɪ Dɪ ta dɪ maleka Dɪ wɪ:

«Nmɔ mɔ yɪ amɔ Bu,
yɪ zɪm amɔ dɪ jɪgɪ nmɔ Ko.»

Wɛ nan wɔ tagɪ maleka kalɔkalɔ taanɪ Dɪ wɪ:
«Amɔ wɔ ta yɪ ka Ko,
sɪ ka dɪ taa yɪ amɔ bu.»

⁶ Kɔ daari maŋa kalɔ Wɛ na lagɪ Dɪ tɔŋɪ Dɪ Bu-dwa kam sɪ o ba lɔgɔ baŋa tɪn, Dɪ tagɪ Dɪ wɪ:

«Malesi sım maama manı sı sı kuni doonə mü
sı zul-o.»

7 Kú nan na yı malesi sım, Wε tagı sı taanı Dİ
wı:

Sı yı dıntu tintuyna mü,
yı Dİ pa sı nyı nı viú dı min-vwı te,
sı sı taa tuıı sı pa-Dİ.

8 Kú daarı kú na yı Wε Bu wóm, Dİ tagı o taanı
Dİ wı:

«Nmü yı Wε mü, n paarı dım wó ta wóra
sı kú taa ve maıa kalı na ba tí tın.
Nmü wó ta n te n nɔɔna bam dı cıga.

9 Nmü soe cıga cwəıə,
yı n daarı n culi balɔɔ.

Kuntu ıwaanı mü n Ko Baıa-Wε pε nmü na
wɔpɔlo lanyıranı dı zulə n dıwəni balı
maama na wóra dı nmü tın.»

10 Wε ta tagı Dİ wı:

«Nmü wııı na yı wənu maama Yuutu tın mü
kı lıgı baıa pulim nı,
yı n ta kwəri n ma n jıa n kı weyuu wənu
maama.

11 Wənu tım kuntu maama wó ba tí cɔıı,
kú daarı nmü nan wóra mü maıa maama.
Wənu tım kuntu maama wó ba tí doori nı gɔɔɔ
na yəni kú doori te tın.

12 Tı wó ba tí lııı, yı n kukuli-tı n tııı nı n na
kukuli gwar-dɔıı n tııı yı n daarı n ləni
gwar-dııı n zı te tın.

Nmü nan ta wó ta n yı nı n na manı n yı te tın
mü.

N ıwıa bá fııı ka tí.»

13 Wε dɛɛn wı fııı Dİ ta dı Dİ malesi sım
kalıkalı Dİ wı:

«Ba n jəni a jazum nı,
sı a kı n dına maama n ne kuri nı sı n nɔ-ba nı
tıga te.»

Ku yı Dİ Bu wum yıranı mu Dİ tagı kuntu.

¹⁴ Malesı sim laŋa nan yı ta mu? Sı nyı nı
jwæru mu te, sı ba jıgı yıra nı nabiinə te. Sıntu
yı sılv na tıŋı sı pa We tun mu. We maa yəni Dİ
tıŋı-sı, yı sı ve sı zəni balv na wó na vrım tın.

2

Dí wu maŋı sı dí vın We vrım dım

¹ Kuntu ŋwaanı mu ku maŋı sı dí kwaanı dí
taá jıgı We kwərə kalv dí na ni tın lanyıranı, sı
dí yı ywəri We cwəŋə kam wunu. ² We na tɔgı
Dİ malesı sim jıŋa Dİ pa dí nabaara bam kwərə
kalv tın jıgı kuri lanyıranı. Nɔɔnu na wu se-ka
yı o na cɔgı Dİ niə yam, kuntu tu maŋı sı o na
cam mu ku maŋı dı o na kı te tın. ³ Ku laan nan
na yı dıbam balv We na de Dİ Bu wum ŋwaanı
Dİ pa dí lwarı Dİ kwərə kam tın, dí yigə na tərə
dı o vrım dım kuntu dı na dwe malesı sim na brı
kulu tın, dí wó wanı dí lu na? Dí Yuutu Zezi mu
de yigə o ŋɔɔnı We vrım dım kuntu taanı o brı
nɔɔna. Balv na ni-dı kuntu tın laan ma daarı ba
ta ba brı dıbam nı ku yı cıga mu. ⁴ We titı dı ma
brı nı ku yı cıga, dı Dİ na pe ba kı wo-kınkagıla
dwi təri təri dı wəənu tılv na brı Dİ dam tın. Dİ
ma daarı Dİ pa ba maama Dİ Joro kum dam, sı
ba ma tıŋı te dı te Dİ wubɔŋa na lagı tın.

Zezi mu yı wulv na vrı dıbam tın

⁵ Lv-dıŋu kulv na maa bıını yı dí te ku taanı
tın, ku dai nı malesı sim mu We pe dam sı sı taa

te-ku. ⁶ Wε tɔnɔ kum wɔnɩ nɔɔnɔ wɔdɔŋ tagɩ o wɩ:

«Nabiinu yɩ bεε mu,
yɩ nmɔ Baŋa-Wε guli o gulə?
Nabiinu bu yɩ bεε mu,
yɩ nmɔ nii o baŋa ni kɔntɔ?

⁷ Nmɔ pε o ba mai dɩ malesɩ sɩm maŋa finfin wɔnɩ mu,
yɩ n laan pa o dɩ paari yɩ o na zulə.

⁸ N ma n daari n kɩ wəənu maama o nε kuri ni.»
Kɔ na tagɩ kɔ wɩ, «Wε kɩ wəənu maama o dam kuri ni» tɩn, kɔ lagɩ kɔ ta ni kɔlɔkɔlɔ tərə o na ba te-ku. Kɔ nan yɩ cɩga mu ni, lele kɔntɔ dɩ daa ta wɔ nε ni wəənu maama wɔ nabiinə dam kuri ni. ⁹ Dɩ nan ye ni, kɔ yɩ Zezi mu Wε pε o tu o titɩ o wɔ yɩ malesɩ sɩm maŋa finfin wɔnɩ mu, yɩ o laan ba o na paari-zulə dɩ tiə, o na sε o yaari o tɩ tɩn ŋwaani. Kɔntɔ mu Wε tɔgɩ Dɩ zaani dɩm ŋwaani Dɩ pa Zezi ləni nabiinə maama yuu ni o tɩ ba vrɩm ŋwaani.

¹⁰ Kɔ maŋɩ dɩ Wε dɩlɔ na kɩ woŋo maama Dɩ titɩ ŋwaani tɩn wɔbɔŋa mu, sɩ Dɩ pa Zezi na yaara, sɩ o laan wani o vrɩ nabiinə zanzan sɩ ba ji Wε biə, sɩ ba daari ba na paari-zulə. Kɔ yɩ Zezi mu pai nɔɔna na vrɩm Wε tee ni.

¹¹ Zezi ta mu yɩ wɔlɔ na pai nabiinə jɩgɩ wɔ-ponɔ Wε yigə ni tɩn. Wɔntɔ dɩ o na pε balɔ maama jɩgɩ wɔ-ponɔ tɩn yɩ ko didɔa biə mu. Kɔntɔ ŋwaani mu o bə-ba ni o ko-biə, yɩ kɔ ba jɩgɩ cavura did-o. ¹² Mu kɔ kuri o tagɩ dɩ Wε o wɩ:

«Amɔ wɔ pa nmɔ yɩrɩ zanɩ a ko-biə bam titari ni,
yɩ a zɩgɩ ba wɔnɩ a leeni a zuli nmɔ.»

¹³ O daa ta maa wɪ:

«Amɔ wɔ́ kwe a wɔ maama a pa Wɛ.»

O ma daa ta ta o wɪ:

«Nii-na amɔ dɪ biə balɔ Wɛ na kɪ amɔ jɪŋa nɪ tɪn.»

¹⁴ Balɔ nan na yɪ Wɛ biə tɪn yɪ nabiinə mɔ, yɪ ba jɪgɪ yɪra dɪ jana. Kɔntɔ ɲwaanɪ mɔ Zezi dɪ dɛɛn tɔgɪ o jɪ nabiinu, sɪ o wanɪ o tɔgɪ o tɔbɔnɪ dɪm ɲwaanɪ o cɔgɪ wɔlɔ na paɪ tɔbɔnɪ jaanɪ nɔɔna tɪn. Wɔntɔ mɔ yɪ sutaanɪ. ¹⁵ Zezi na wanɪ tɔbɔnɪ kɔntɔ tɪn, kɔ pɛ o wanɪ o vrɪ balɔ na fɔna dɪ tɔbɔnɪ tɪn o yagɪ. Bantɔ ɲwɪa kam maama wɔnɪ ba yɪ nɪ gambɛ mɔ te, ba na kwarɪ tɔbɔnɪ tɪn ɲwaanɪ. ¹⁶ Dɪ laan nan lwarɪ nɪ kɔ daɪ malesɪ sɪm mɔ o tu sɪ o zəni. O tu sɪ o zəni Abraham dwi tiinə bam mɔ. ¹⁷ Mɔ kɔ kuri o jɪgɪ nabiinu yɪ o sɪnɪ o nyɪ dɪ o ko-biə bam wɔŋo maama wɔnɪ. Kɔntɔ mɔ pɛ-o cwəŋə, sɪ o taa yɪ Wɛ kaanɪm yuutu wɔlɔ na jɪgɪ ba ɲwanɪ lanyɪranɪ yɪ o tɔŋɪ o pa Wɛ dɪ cɪga ba ɲwaanɪ tɪn. Kɔntɔ mɔ pɛ o wai o saarɪ ba lwarɪm yɪ o pa ba fɔgɪ dɪ Wɛ. ¹⁸ Kɔntɔ, Zezi tɪtɪ na nɛ manɪm dɪ yaara tɪn, o laan wɔ́ wanɪ o zəni balɔ na wɔ yaara dɪ manɪm wɔnɪ tɪn sɪ ba taa jɪgɪ pu-dɪa.

3

Zezi dwe Moyisi

¹ A ko-biə-ba, abam yɪ Wɛ nɔɔna mɔ. Dɪ ma bəŋɪ abam sɪ á tɔgɪ á na ywəəni Dɪ sɔŋo nɪ. Nan lwarɪ-na nɪ Zezi mɔ yɪ wɔlɔ Wɛ na tɔŋɪ, sɪ o ba o jɪ Dɪ kaanɪm yuutu dɪbam Wɛ cwəŋə tɔgɪm dɪm ɲwaanɪ. ² Wɛ mɔ pɛ-o tɪtɔŋɪ dɪm kɔntɔ. O maa tɔŋɪ o pa Wɛ dɪ cɪga. Kɔ nan yɪ bɪdwɪ mɔ dɪ

Moyisi dı dēen na nii Wε nōona bam baŋa nı dı cıga te tın. ³ Zezi nan sıunı o maŋı sı o na zulə o dwəni Moyisi, beŋwaanı nōonu wulu na ləgi sōŋo tın mu na zulə o dwe sōŋo kum titı. ⁴ Sōŋo nan tərə yı kɔ daı nōonu mu ləgi-kɔ. Wε nan mu yı wulu na kɔ woŋo maama tın. ⁵ Moyisi dēen yı tintuŋnu mu, yı o tuŋı dı cıga Wε nōona bam ŋwaanı. O ma da yigə o brı-ba Wε cıga kalu na wó ba ka lwarı jaja tın. ⁶ Kɔ daarı Zezi Krisi mu yı sōŋo kum titı bu cıga cıga, yı o te sōŋo kum. Dıbam mu yı sōŋo kum kuntu, dı dí na zıgi kəŋkəŋ dı pu-dıa yı dí brı dı wupolo nı dí jıgi tına Wε tee nı.

Wε na wó pa Dı nōona bam siun te tın

⁷ Kuntu ŋwaanı sε-na Wε Joro kum na taŋı te kɔ wı:

«Abam zım na ni Wε kwərə kam,

⁸ á yı zaŋı á digili á bıcara,

nı á nabaara bam dēen na vın Wε ni,

yı ba kwəri ba maŋı-Dı ba nii te maŋa kalu ba na wó kagɔa kam wuntu tın.»

⁹ Wε maa wı:

«Abam nabaara bam dēen nε amu na kɔ kulɔ maama dı ba bına finna tın,

yı ba daa ta tiini ba kwaanı ba maŋı amu sı ba nii.

¹⁰ Kuntu ŋwaanı mu amu banı zaŋı dı nōona bam kuntu,

yı a ta a wı:

«Kɔ yı ba paalı ba ywəri mu maŋa maama,

yı ba vın sı ba tɔŋı amu cwe sım.»

¹¹ Amu ban-zōŋo kum ma pa a ta a du dı ba a wı:

«Amu bɾi a bá pa-ba cwəŋə sɪ ba zʊ amu woro kum wɔ ba na siun.» »

¹² A ko-biə-ba, cɔ-na á tɪtɪ sɪ abam wɔlɔwɔlɔ yɪ taá jɪgɪ wɔbɔŋ-lwaanɔ o bɪcarɪ nɪ, sɪ kɔ pa o yɪ kɪ o wɔ-dɪdɔba dɪ Nwɪa Tu Wɛ, sɪ o daarɪ o yagɪ Wɛ cwəŋə tɔgɪm. ¹³ Nan taá zəni-na daanɪ maŋa maama, sɪ kɔ pa á taá jɪgɪ pu-dɪa, nɪ Wɛ kwərə kam ta na ŋɔɔnɪ dɪ dɪbam zɪm te tɪn, sɪ abam wɔlɔwɔlɔ yɪ pa lwarɪm gan-o sɪ o pa o bɪcarɪ digili dɪ Wɛ. ¹⁴ Dɪbam nan tɔgɪ dɪ Zezi Krisi dɪ ji Wɛ biə mɔ, dɪ dɪ na zɪgɪ kəŋkəŋ, nɪ dɪ na puli dɪ kɪ dɪ wɔ-dɪdɔba dɪ Wɛ te tɪn, sɪ kɔ vu kɔ yɪ kweelim.

¹⁵ Kɔ yɪ nɪ Wɛ tɔnɔ kum na tagɪ te kɔ wɪ:

«Abam zɪm na ni Wɛ kwərə kam,

á yɪ zaŋɪ á digili á bɪcara,

nɪ á nabaara bam dɛɛn na vɪn Wɛ ni te tɪn.»

¹⁶ Balɔ dɛɛn na ni Wɛ kwərə kam yɪ ba vɪn Dɪ ni tɪn yɪ bra mɔ? Ba yɪ balɔ maama Moyisi dɛɛn na tɔgɪ ba yigə o ja-ba o nunɪ Ezipi tɪv kum wɔnɪ tɪn mɔ. ¹⁷ Wɛ banɪ dɛɛn zaŋɪ dɪ bra mɔ bɪna finna tɪn? Kɔ yɪ nɔɔna balɔ na kɪ lwarɪm kagɔa kam wɔnɪ yɪ Wɛ pa ba tɪ da tɪn mɔ. ¹⁸ Wɛ na dugi Dɪ wɪ, dɪntɔ bɾi Dɪ bá pa-ba cwəŋə sɪ ba zʊ Dɪ woro kum wɔ ba na siun tɪn, kɔ yɪ bra mɔ Dɪ tɛa? Kɔ yɪ balɔ na wɔ sɛ Dɪ ni tɪn mɔ.

¹⁹ Kɔntɔ mɔ pɛ dɪ lwarɪ nɪ, Wɛ na wɔ pɛ-ba cwəŋə sɪ ba zʊ Dɪ woro kum wɔ tɪn, kɔ yɪ ba na wɔ kɪ ba wɔ-dɪdɔba dɪ Dɪ tɪn ŋwaanɪ mɔ.

4

¹ Wɛ na goni Dɪ ni sɪ Dɪ pa nɔɔna zʊ Dɪ woro kum wɔ ba na siun tɪn daa ta wɔra. Dɪbam nan

manɪ sɪ dɪ taá yɪɪ dɪ tɪtɪ mʊ, sɪ nɔɔn-nɔɔnʊ yɪ
 zaɪɪ o ba o darɪ nɪ o wʊ zʊ Wɛ woro kʊm kʊntʊ
 wʊ. ² Dɪbam manɪ dɪ ni Wɛ kwɛr-ywɛɲə kam,
 nɪnɛɛnɪ dɪ nabaara bam dɛɛn dɪ na ni-ka te tɪn.
 Bantʊ nan na ni-ka tɪn, ba wʊ pɛ ka ja kuri dɪ ba,
 bɛɲwaanɪ ba wʊ kɪ ba wʊ-dɪdʊa sɪ ba tɔɪ Wɛ na
 tagɪ kʊlʊ tɪn. ³ Dɪbam balʊ na kɪ dɪ wʊ-dɪdʊa dɪ
 Wɛ tɪn mʊ wʊ ba dɪ na siun Dɪ woro kʊm wʊnɪ.
 Bɛɲwaanɪ Wɛ tagɪ bantʊ taanɪ Dɪ wɪ:

«Amʊ ban-zɔɲɔ kʊm pɛ a ta a du dɪ ba a wɪ:

«Amʊ brɪ a bá pa-ba cwɛɲə sɪ ba zʊ amʊ woro
 kʊm wʊ ba na siun.» »

Wɛ na tagɪ kʊntʊ tɪn, kʊ daɪ nɪ Dɪ ba jɪɪ siun
 jɛɲə mʊ ba ɲwaanɪ. Kʊ zɪɪ maɲa kalʊ Wɛ na
 kɪ lʊɠʊ baɲa yɪ Dɪ kɪ Dɪ tɪtʊɲa yam maama Dɪ tɪ
 tɪn, mʊ Dɪ daari Dɪ sin. ⁴ Wɛ tɔnɔ kʊm tagɪ da
 yarpɛ dɛ dɪm taanɪ kʊ wɪ:

«Da yarpɛ dɛ nɪ mʊ Wɛ sin dɪ Dɪ tɪtʊɲa yam
 maama.»

⁵ Wɛ nan tagɪ Dɪ siun kʊm taanɪ Dɪ wɪ:

«Amʊ brɪ a bá pa-ba cwɛɲə sɪ ba zʊ amʊ woro
 kʊm wʊ ba sin.»

⁶ Kʊntʊ tɪn, dɪ nabaara balʊ na dɛ yɪɲə ba ni Wɛ
 kwɛr-ywɛɲə kam tɪn wʊ wanɪ ba zʊ Dɪ woro
 kʊm wʊ ba sin, ba na vɪn Dɪ ni tɪn ɲwaanɪ.
 Kʊntʊ ɲwaanɪ kʊ laan daari sɪ nɔɔna badaara
 mʊ na cwɛɲə ba zʊ. ⁷ Mʊ kʊ kuri Wɛ daa ta
 tɪɲɪ dɛ dɪdɔɲ, kʊ na lagɪ kʊ ta nɪ zɪm, sɪ nɔɔna
 wanɪ ba zʊ Dɪ woro kʊm wʊ ba sin. Kʊntʊ, bɪna
 zanzan na kɛ tɪn, Wɛ dɛɛn ta pɛ Davidi mʊ ta
 kʊlʊ dɪbam na manɪ dɪ ni tɪn o wɪ:

«Abam zɪm na ni Wɛ kwɛrə kam,
 á yɪ zaɪɪ á digili á bɪcara.»

⁸ Zozwe dæen ya na siunɩ o ja dí nabaara bam o vu o zu Wε woro kum wu si ba sin, Wε ya daa bá ηoɔnɩ siun de didonj taanɩ daga. ⁹ Kuntu mu dí ye ni cwəŋə daa ta wɔra zɩm, si Wε nɔɔna na siun, ni Dɩ titɩ na sin da yarpe de dɩm ni te tɩn. ¹⁰ Wɔɔɔ maama na zu Wε woro kum wu tɩn, wɔntu wó siunɩ o na siun dɩ o titɩŋa yam, ni Wε dɩ dæen na sin dɩ Dɩ titɩŋa yam te tɩn. ¹¹ Kuntu ηwaanɩ kwaanɩ-na á pa dí zu Wε woro kum wu si dí na siun. Nɔɔn-nɔɔnɔ yɩ zanɩ o vɩn Wε ni si o joori Wε kwaga ni, ni dí nabaara bam dæen na kɩ te tɩn.

¹² Wε taanɩ dɩm jɩɣɩ ηwɩa yɩ dɩ dana lanyɩranɩ. Dɩ jɩɣɩ ni dɩ dwe sɔ-lɔŋɔ kɔɔɔ na jɩɣɩ niə yale tɩn. Dɩ maa wat dɩ zɔɔɩ nɔɔnɔ wu dɩ pɔɔɩ o joro dɩ o bɩcarɩ wəənu maama daanɩ, yɩ dɩ daanɩ dɩ ye o swan dɩ o wɔɔɔŋa maama na yɩ te tɩn. ¹³ Kɔɔɔkɔɔɔ bá wanɩ kɔ səɣɩ Wε yigə ni. Wɔŋo kɔɔɔ maama na wɔra tɩn yɩ jaja mu Dɩ yigə ni. Kɔ yɩ dɩntu mu dí manɩ si dí ba dí zɩɣɩ Dɩ yigə ni dí ta kɔɔɔ maama dí na kɩ tɩn.

Zezi Krisi dwe Wε kaanum yuu tiinə bam maama

¹⁴ Dɩbam nan jɩɣɩ Wε kaanum yuutu o na yɩ kamunu o diini o vu o yɩ Wε-sɔŋɔ. Wɔm mu yɩ Wε Bu Zezi. Kuntu ηwaanɩ, pa-na dí sɛ Wε cwəŋə tɔɣum lanyɩranɩ dí zɩɣɩ kəŋkəŋ. ¹⁵ Wε kaanum yuutu wɔm kuntu nan dai wɔɔɔ na ba jɩɣɩ dɩbam balɔ na bwənə tɩn ηwanɩ. O titɩ dɩ nan nɛ yaara dɩ manɩm wɔŋo maama wɔnɩ, ni dɩbam dɩ na nɛ manɩm te tɩn. Nan dɩ kuntu dɩ, o ta wu kɩ lwarɩm. ¹⁶ Kuntu ηwaanɩ, pa-na dí taá

jigi baari si di wani di yi Dam-foro Tu We jongo je, si di jongo DI zaani dum. Kontu mu We wo duri di hwanja yi DI pa dibam zaani, si ku wani ku zani dibam manja kalu di na lagi tun.

5

¹ We kaanum yuutu maama yi ba yani ba li-o o donnə nabiinə wɔni mu, si o taa tɔŋi o pa We ba hwanani. O nan manɔ si o taa mai pɛera di vara mu o kaani Baŋa-We, si DI yagi ba lwarim DI ma ce-ba. ² O titi di nan na bwənə tun, o wai o jaani o bicari di balu na yəri We ciga kam lanyirani yi ba tusi tun. ³ O nan na bwənə kontu tun, ku fin mu si o kaani Baŋa-We o titi lwarim hwanani, di noona bam di lwarim hwanani.

⁴ Noon-noonu nan ba wani o li o titi si o taa yi We kaanum yuutu. Ku yi We mu wo kur-o, nɛnɛni DI deen na puli DI kuri Aaron te tun.

⁵ Ku nan yi bidwi mu di Zezi Kriɔ di na yi We kaanum yuutu te tun. Ku dai ni wɔm mu beeri zula yam kontu o pa o titi. We nan mu tagi did-o DI wi:

«Nmɔ mu yi amɔ Bu,
yi zim amɔ di jigi nmɔ Ko.»

⁶ We daa ta tagi DI tɔnɔ kum wɔni jəgə kadoŋ ni DI wi:

«Nmɔ wo ta n yi amɔ kaanum tu si ku taa ve
manja kalu na ba ti tun,
ni Melikisedeki deen na yi te tun.»

⁷ Zezi na wɔ lɔgu baŋa ni manja kalu tun, o tiini o loori We di baari yi o yi-na nunə, o na ye ni We wo wani DI jongo-tɔni wɔni tun hwanani. We ma se o loro kum, o na tu o titi yi o se-DI lanyirani

tɪn ŋwaanɪ. ⁸ Nan dɪ o na maŋɪ o yɪ Wɛ Bu tɪn dɪ, o na yaari te tɪn mu pɛ o lwarɪ Wɛ ni sɛɛm na yɪ te tɪn. ⁹ O nan na kɪ kulɔ maama Wɛ na lagɪ o ti tɪn, o laan wai o vɪ balɔ maama na sɛ o ni tɪn o pa ba na ŋwɪa kalɔ na ba ti tɪn Wɛ tee ni. ¹⁰ Wɛ ma brɪ ni o sɪni o yɪ Dɪ kaanɪm yuutu, ni Melkisedɛkɪ dɛɛn na yɪ te tɪn.

Cv-na á tɪtɪ sɪ á yɪ yaɪ Wɛ cwəŋə tɔɪm

¹¹ Amɔ ya jɪɪ wəənu zanzan mu sɪ a ta a brɪ abam kɔntɔ laɪa ni, kɔ nan tiini kɔ cana sɪ a pa á ni kɔ kuri, bɛŋwaanɪ abam laan jɪɪ yawɔɔ mu yɪ á bá wanɪ á ni kɔ kuri lɪla. ¹² Kɔ na dai kɔntɔ ŋwaanɪ, kantɔ maɪa kam ni abam laan ya wó ta yɪ balɔ na maŋɪ sɪ á taá jɪɪ Wɛ nɔɔna á zaasɪ tɪn mu. Kɔ nan na yɪ cɪga, kɔ fɪn mu sɪ nɔɔna mu joori ba brɪ abam Wɛ taanɪ dɪm dayigə wɔmwaalɔ tɪm. Abam nyɪ dɪ biə balɔ ta na wɔ yɪ sɪ ba di wɔdiu kulɔ na duunə tɪn, yɪ á maŋɪ sɪ á taá ŋɔɪ yɪla mu ni bu-balɛ te. ¹³ Balɔ na jɪɪ bu-balɛ wɔbɔŋa kɔntɔ tɪn, kɔ brɪ ni ba ta yəri kulɔ na maŋɪ dɪ kulɔ na wɔ maŋɪ tɪn daanɪ. ¹⁴ Kɔ daari balɔ wɔbɔŋa na bɪɪ dɪ Wɛ cɪga kam tɪn mu di wɔdiu kulɔ na duunə tɪn. Bantɔ mu yəni ba tɔɪ Wɛ cɪga kam, yɪ ba wai ba kuri wəənu tɪlɔ na lana yɪ ti maŋɪ sɪ ba kɪ tɪn, ba daari tɪlɔ na wɔ maŋɪ tɪn.

6

¹ Nan pa-na dí kɛ wəənu tɪlɔ ba na maŋɪ ba da yigə ba brɪ abam Zezi Krisi cwəŋə kam wɔnɪ tɪn, sɪ dí daari dí zaasɪ wəənu tɪlɔ na wó pa dí wɔbɔŋa bɪ Wɛ cɪga kam wɔnɪ tɪn. Abam daa

wɔ maŋɪ sɪ á joori á puli Wɛ taanɪ dɪm zaasɪm, beŋwaanɪ á maŋɪ á zaasɪ á na wó læni á wɔ á yagɪ kəm-balwaarɔ tɪlɔ na jɪgɪ abam tɪ ve tɔɔnɪ wɔnɪ tɪn, dɪ á na wó kɪ á wɔ-dɪdɔba dɪ Wɛ te tɪn. ² Á maŋɪ á zaasɪ ba na wó miisi nɔɔna na wɔnɪ te tɪn woŋo, kɔ wɛli dɪ ba na wó zi ba jɪa nɔɔna baŋa nɪ ba warɪ Wɛ ba ŋwaanɪ te tɪn, yɪ á kwɛri á zaasɪ twa na wó bi te tɪn, kɔ wɛli dɪ Wɛ na wó ba Dɪ di nabiinə sarɪya Dɪ ma kweeli te tɪn. ³ Á nan pa-na dí gaali wəənu tɪm kɔntɔ dí kɛ, sɪ dí daari dí kwaanɪ dí vu yigə, sɪ Wɛ wó zəni dɪbam yɪ dí wanɪ dí vu yigə.

⁴ Kɔ na yɪ balɔ na maŋɪ ba sɛ Wɛ cɪga kam tɪn, ba na paali ba yagɪ Wɛ cwəŋə tɔgɪm, nɔɔn-nɔɔnɔ daa bá wanɪ o joori o dɪ-ba ka wɔnɪ. Bantɔ maŋɪ ba na Wɛ pooni dɪm, yɪ ba lwarɪ ŋwɪ-dɔŋa kalɔ Wɛ na pɛ tɪn na yɪ te tɪn. Ba maŋɪ ba na Wɛ Joro kɔm dam. ⁵ Ba maŋɪ ba lwarɪ Wɛ taanɪ dɪm na ywəmmə te tɪn, yɪ ba nɛ Wɛ paari dɪlɔ na lagɪ dɪ ba tɪn dam na yɪ te tɪn. ⁶ Nɔɔna bantɔ dwi na yagɪ Wɛ cwəŋə tɔgɪm, nɔɔn-nɔɔnɔ daa bá wanɪ o pa ba læni ba wɔ ba daa ta tɔgɪ Wɛ, beŋwaanɪ kɔ nyɪ nɪnɛɛnɪ bam tɪtɪ mɔ joori ba pa Wɛ Bu Zezi tɔɔn-dagara kam yuu nɪ ba gɔ yɪ ba paɪ nɔɔna mwan-o te.

⁷ Kɔ nyɪ dɪ dɔba na nɪa lanyɪranɪ nɔɔnɔ kara nɪ te tɪn mɔ. Tɪga kam na nyɔgɪ dɔ-na bam yɪ ka daari ka kɪ wɔdiiru lanyɪranɪ ka pa balɔ na dugɪ ka baŋa nɪ tɪn, Wɛ wó kɪ tɪga kam kɔntɔ lanyɪranɪ. ⁸ Kɔ daari tɪga kam na nunɪ sabari dɪ wo-kɔrrɔ yɪranɪ mɔ, kɔ brɪ nɪ ka yɪ kafɛ mɔ, yɪ finfɪn na wɛli da Wɛ wó cɔgɪ-ka Dɪ yagɪ, yɪ kɔ tiim nɪ baá zwɛ-ka dɪ mini mɔ.

⁹ A badon-sonnu-ba, dɔ́bam na maɲɪ dí ɲɔɔɔɔ kuntu dɪ, dí jɪgɪ abam cɪga nɪ á tɔgɪ cwə-ɲɔɲa kalɔ na wú pa á na vrɪm tɪn. ¹⁰ Wɛ yɪ cɪga tu mu. Dɪ nan bá swe á na maɲɪ á tɔɲɪ tɪtɔɲ-ɲɔɲa yalɔ tɪn. Dɪ ta bá swe á na soe-Dɪ lanyɪranɪ yɪ á tɔɲɪ á wəli Dɪ nɔɔɔna bam kɔ ba kɔ yɪ zɪm maama tɪn. ¹¹ Amɔ nan na tiini a lagɪ kulɔ tɪn mu yɪ sɪ abam maama kwaanɪ á tɔgɪ Wɛ lanyɪranɪ kɔ vu kɔ yɪ kweelim, sɪ á laan na kulɔ maama á na jɪgɪ tɪna sɪ á na Wɛ tee nɪ tɪn. ¹² Á nan yɪ pa yawɔɔɔ zɔ abam. Á lwəni-na balɔ na fɔgɪ ba zɪgɪ dɪ pu-dɪa yɪ ba jɪgɪ wɔ-dɪdɔba dɪ Wɛ tɪn. Bantɔ laan mu wú ba ba jɔɲɪ wo-laarɔ tɪlɔ Wɛ na goni ni sɪ Dɪ pa-ba tɪn.

Wɛ bá fɔgɪ Dɪ ləni Dɪ na goni ni sɪ Dɪ kɪ kulɔ tɪn

¹³ Wɛ dɛɛn na goni Dɪ ni dɪm dɪ Abraham tɪn, kɔ yɪ Dɪ dugɪ dɪ Dɪ tɪtɪ mu, bɛɲwaanɪ wonɔ daa tərə kɔ na dwe-Dɪ sɪ Dɪ du dɪ kɔ. ¹⁴ Wɛ goni Dɪ ni dɪm dɪd-o Dɪ wɪ:

«Amɔ wú kɪ nmu lanyɪranɪ,
yɪ aá pa n dwi puli zanzan.»

¹⁵ Wɛ na dugɪ kuntu tɪn, Abraham dɛɛn ma vɔ pu-dɪa o cəgɪ taan, yɪ o laan ba o na Wɛ na goni Dɪ ni dɪm sɪ Dɪ pa-o kulɔ tɪn.

¹⁶ Kɔ na yɪ nabiinə na yəni ba du durə, baá ma kulɔ na dwe-ba tɪn yɪrɪ mu ba du, sɪ kɔ brɪ nɪ ba taanɪ dɪm yɪ cɪga, sɪ buɔwɛa daa ta tərə. ¹⁷ Kɔ nan na yɪ Wɛ na goni Dɪ ni dɪm dɪ balɔ tɪn, Dɪ dɪ lagɪ sɪ ba lwarɪ lanyɪranɪ nɪ Dɪ bá fɔgɪ Dɪ yiri Dɪ ni dɪm. Kuntu ɲwaanɪ mu Dɪ dugɪ durə Dɪ wəli dɪ Dɪ ni-gonim dɪm. ¹⁸ Wɛ na ba fɔɛ vwan tɪn

ηwaaɲi, wəənu tɪm kɔntɔ tɪle bá wani tɪ ləni. Kɔntɔ ηwaaɲi mu dɪbam balɔ na kɪ dí tɪtɪ Wɛ jɪɲa nɪ tɪn wɔ tiini dí zɪgɪ kəɲkəɲ dɪ pu-dɪa, sɪ dí taá jɪgɪ tɪna nɪ dí wɔ na kɔlɔ Wɛ na tɪɲɪ sɪ Dɪ pa dɪbam tɪn. ¹⁹ Tɪna yam dí na jɪgɪ Wɛ tee nɪ kɔntɔ tɪn tiini ya dana, yɪ ya bá wani ya cɔgɪ. Ya maa paɪ dí wɔbɔɲa tigi jəgə dɪdɔa, yɪ ya paɪ dí yɪ Wɛ tɪtɪ jəgə je mɛ na cɪgɪ dɪ gɔrɔ sɪ nabiinə yɪ zɔ tɪn. ²⁰ Zezi nan mu maɲɪ o da yigə o zɔ jəgə kam kɔntɔ dɪbam ηwaaɲi. Wɔntɔ mu jigi Wɛ kaanɪm yuutu sɪ kɔ taa ve maɲa kalɔ na ba ti tɪn, nɪ Mɛlɪkisedɛkɪ dɛɛn na yɪ te tɪn.

7

Mɛlɪkisedɛkɪ dɛɛn yɪ pɛ mu yɪ o ta yɪ Wɛ kaanɪm tu

¹ A laan lagɪ a ηɔɔɲɪ Mɛlɪkisedɛkɪ woɲo mu a brɪ abam. Wɔntɔ dɛɛn yɪ Salem tiinə pɛ mu, yɪ o kwəri o yɪ Yuutu Baɲa-Wɛ kaanɪm tu. Abraham na kɪ jara o wani pwa yɪ o laan ma joori maɲa kalɔ tɪn, mu Mɛlɪkisedɛkɪ jeer-o cwəɲə nɪ o soɔlɪ Wɛ o pa-o. ² Abraham laan ma kwe wəənu tɪlɔ maama o na nɛ jara yam je nɪ tɪn o cɛ kuni fugə, o kwe kuni bɪdɔwɪ dɪm o pa Mɛlɪkisedɛkɪ. Mɛlɪkisedɛkɪ yɪrɪ dɪm kuri mu yɪ pɛ wɔlɔ na yɪ Cɪga Tu tɪn. Kɔ wəli da, o na yɪ Salem pɛ tɪn, kɔ dɪ kuri mu yɪ Yazurə Pɛ. ³ Dɪbam nan wɔ ni Mɛlɪkisedɛkɪ ko dɪ o nu ηwa, yɪ dí yəri o kuri na puli mɛ tɪn. Dí nan yəri o lɔra de dɪ o tɔɲɲɪ maɲa. Kɔntɔ mu pɛ o nyɪ dɪ Wɛ Bu Zezi, yɪ o yɪ Wɛ kaanɪm tu sɪ kɔ taa ve maɲa kalɔ na ba ti tɪn.

4 Bɔŋɪ-na á nii Melkisedeki dɛɛn na yɪ ka-munu te tɪn. Dɪbam nabaaru Abraham dɛɛn ma ɛɛ wəɛnu tɪlɔ o na nɛ jara yam je nɪ tɪn kuni fugə, yɪ o lɪ kuni bɪdwi o pa-o. 5 Kɔ na yɪ balɔ na nunɪ Leevi dwi dɪm wɔnɪ yɪ ba yɪ Wɛ kaanum tiinə tɪn, Wɛ ni dɪm pɛ-ba cwəŋə sɪ ba jonɪ kuni kuri fugə wɔnɪ kuni bɪdwi dɪm ba donnə Yisrayelɪ tiinə bam tee nɪ wɔŋo maama wɔnɪ, yɪ bantɔ dɪ nan yɪ Abraham dwi tiinə mɔ. 6 Melkisedeki nan wɔ nunɪ Leevi dwi dɪm wɔnɪ. Nan dɪ kɔntɔ dɪ, o ta jonɪ o wəɛnu təri Abraham tee nɪ. O ma daari o soolɪ Wɛ o pa Abraham, yɪ Abraham nan ya mɔ yɪ wɔlɔ Wɛ na goni DI ni dɪd-o tɪn. 7 Kɔ nan ba jɪgɪ bɔbwɛa nɪ, nɔɔnɔ na soolɪ Wɛ o pa o donɪ, wɔntɔ mɔ yɪ kamunu o dwe o na soolɪ o pa wɔlɔ tɪn.

8 Wɛ kaanum tiinə balɔ na nunɪ Leevi dwi dɪm wɔnɪ tɪn dɛɛn yəni ba jonɪ ba wəɛnu təri mɔ, bantɔ nan yɪ balɔ na tɔ tɪn mɔ. Kɔ daari kɔ nan na yɪ Melkisedeki, wɔntɔ ŋwɪ mɔ taan, nɪ Wɛ tɔnɔ kum na tagɪ te tɪn. 9-10 Abraham na ɛɛ o wəɛnu yɪ o pa Melkisedeki o təri tɪn, ba ta wɔ lɔgɪ Leevi, yɪ o nan wɔ o nabaaru Abraham jana kam wɔnɪ. Leevi nan mɔ yɪ wɔlɔ dwi tiinə na jɪgɪ cwəŋə sɪ ba jonɪ ba wəɛnu təri ba donnə Yisrayelɪ tiinə bam tee nɪ tɪn. Nan dɪ kɔntɔ dɪ, kɔ nyɪ dɪ Leevi tɔgɪ Abraham ŋwaanɪ mɔ o pa Melkisedeki o təri.

11 Wɛ dɛɛn tɔgɪ Leevi dwi tiinə kaanum dɪm ŋwaanɪ mɔ DI pa DI cullu tɪm Yisrayelɪ tiinə. Bantɔ nan na yəni ba kaanɪ Baŋa-Wɛ te tɪn ya na maŋɪ fasɪ, Wɛ ya daa bá kuri kaanum tu wɔdonɪ wɔlɔ na daɪ Leevi dwi tu tɪn. Wɛ nan kuri wɔlɔ

na yi kaanum tu ni Melkisedeki deen na yi te tin, yi o wo nunji Aaron dwi dum woni. ¹² Kuntu, We na lani DI kaanum tu dwi didonj woni tin, ku manj si DI cullu tim di togi ti lani mu. ¹³⁻¹⁴ Taani dintu maama nan bri di Yuutu Zezi Krisi wono mu. Wuntu dai Leevi dwi tu. Di ye ni ba lug-o Zuda dwi dum woni mu. Dwi dum kuntu woni noon-noonu nan wo fogi o ji We kaanum tu. Ku na yi We cullu tlu DI na ki Moyisi jija ni tin, ti wo pe Zuda dwi tiina cwajja si ba ji We kaanum tiina.

We lani kaanum tu wodonj mu, si o taa nyi ni Melkisedeki deen na yi te tin

¹⁵ Di nan suni di lwaru jaja ni We lani kaanum tu wodonj mu, o na nyi di Melkisedeki deen na yi te tin. ¹⁶ Zezi na jigi We kaanum tu te tin wo togi dwi dum cullu tim njwaani, ku togi o njwa kalu tuntu na ba jigi dam ka banya ni tin njwaani mu. ¹⁷ We nan tagi o taani DI wi:

«Nmɔ mu wu ta n yi amu kaanum tu si ku taa ve manja kalu na ba ti tin,
ni Melkisedeki deen na yi te tin.»

¹⁸ Ku ma bri ni We yagi cwə-donja kam mu, ka na bwəne yi ka ba zani noonu tin njwaani. ¹⁹ Cullu tlu We na ki Moyisi jija ni tin waru ti pa noonu manj fasti We yige ni. Ku daari lele kuntu, di laan jigi tuna lanyirani di We na tiji cwə-laa kalu DI pa dibam si di ma wani di togi-ka di vu di yi DI te tin.

²⁰ We nan dugi dure mu DI wəli da. Leevi dwi tiina bam deen nan na jigi We kaanum tiina tin, DI wo dugi dure kam kuntu donj di ba. ²¹ Ku

daari, Zezi nan na jigi We kaanum tu tin, We dugi durə mu did-o DI wi:

«Amu Yuutu Baŋa-We mu dugi a durə,
yi a bá fɔgi a za a ni.

Nmu wó ta n yi amu kaanum tu si ku taa ve maŋa kalu na ba ti tin.»

²² We na dugi DI durə kam kontu tin, ku bri ni Zezi ŋwaanɪ mu DI tɪŋi cwə-laa DI pa dɪbam, yi kantu garɪ cwə-donɔ kam.

²³ Ku na yi Leevi dwi tiinə balu deen na yi We kaanum tiinə tin, ba yi zanzan, tɔɔni na yəni di jaanɪ-ba yi ba ləni daanɪ tin ŋwaanɪ mu. ²⁴ Ku daari Zezi mu yi wɔlu na jigi ŋwɪa si ku taa ve maŋa kalu na ba ti tin. Nɔɔn-nɔɔnu nan daa bá ləni o yuu ni o ji We kaanum tu. ²⁵ Kontu tin, o wai o vri balu na tɔgi o ŋwaanɪ ba yi We te tin maŋa maama, o na jigi ŋwɪa kalu na ba ti yi o loori We o pa-ba tin ŋwaanɪ.

²⁶ Zezi nan mu yi We kaanum yuutu wɔlu na maŋi tin dɪbam ŋwaanɪ. O jigi wɔ-ponɔ, o yi nɔn-ŋum We yigə ni, o ba jigi lwarum. We ma li-o nɔn-balwaarɔ titari ni, yi DI zəŋ-o DI ja DI di weyuu DI sɔŋɔ ni. ²⁷ Ku na yi We kaanum yuu tiinə bam deen na yi te tin, de maama ba yəni ba kaanɪ Baŋa-We mu si DI yagi ba titi lwarum DI ma ce-ba, yi ba laan daari ba kaanɪ We ba donnə bam di lwarum ŋwaanɪ. Ku nan na yi Zezi, wɔntu kwe o titi mu o ma kaanɪ We kuni bidwi yiranɪ, yi kontu jigi kuri si ku taa ve maŋa kalu na ba ti tin. ²⁸ Cullu tɪlu We na ki Moyisi jɪŋa ni tin pa nabiinə jiri We kaanum yuu tiinə yi ba daa ta bwənə mu. Ku nan na yi We ni-gonim dilu DI na dugi durə di ŋwaanɪ tin, dintu laan

mɔ ləni Moyisi cullu tɪm yuu ni, yɪ dɪ pa Wɛ tɪtɪ Bu wɔm ji DI kaanɪm yuutu wɔlɔ na maŋɪ faɪ sɪ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɪn.

8

Zezi Kriɪi mɔ yɪ Wɛ ni-dɔvri dɪm kaanɪm yuutu

¹ Taana yantɔ maama wɔnɪ taanɪ dɪlɔ na yɪ kamunu tɪn mɔ yɪ sɪ dɪbam jɪgɪ Wɛ kaanɪm yuutu wɔm kɔntɔ dɔŋ. Wɔntɔ mɔ je Wɛ-sɔŋɔ ni, Dam-Paŋwa Tu Wɛ paarɪ jangɔŋɔ kɔm jazɪm ni. ² O maa wɔ Wɛ di-laa cɪga cɪga wɔnɪ o tɔŋɪ o pa-DI. Jəgə kam kɔntɔ yɪ Yuutu Baŋa-Wɛ tɪtɪ sɔŋɔ mɔ, kɔ daɪ lɔgɔ baŋa vve dɪlɔ nabiinə na pugɪ sɪ ba taa zuli-DI da tɪn.

³ Wɔlɔ maama na yɪ Wɛ kaanɪm yuutu tɪn tɪtɔŋɪ yɪ sɪ o taa maɪ pɛɛra dɪ vara mɔ o kaanɪ Baŋa-Wɛ. Dɪbam Wɛ kaanɪm yuutu Zezi dɪ nan maŋɪ sɪ o taa jɪgɪ kɔlɔ o na wɔ pa Wɛ tɪn. ⁴ Zezi nan ya ta na wɔ lɔgɔ baŋa ni, o bá ta yɪ Wɛ kaanɪm tu. Bɛŋwaanɪ Wɛ kaanɪm tiinə maŋɪ ba wɔ lɔgɔ baŋa ni, yɪ ba yəni ba maɪ pɛɛra ba ma kaanɪ Wɛ, kɔ maŋɪ dɪ Moyisi cullu tɪm na bri te tɪn. ⁵ Bantɔ na yəni ba tɔŋɪ ba pa Wɛ te tɪn yɪ wəənu tɪlɔ na wɔ Wɛ-sɔŋɔ ni tɪn nyɪnyɔgɔ dɪ tɪ lulɔŋu mɔ. Moyisi dɛɛn na lagɪ o pu vve dɪlɔ nɔɔna na wɔ ta paɪ Wɛ zulə dɪ wɔnɪ tɪn, Wɛ dɛɛn bri-o o na wɔ kɪ te, yɪ DI ta DI wɪ: «Kwaanɪ n kɪ wəənu tɪm maama sɪ tɪ taa nyɪ ni amɔ na maŋɪ a bri-m piu kɔm yuu ni te tɪn.»

⁶ Kɔ daari lele kɔntɔ, Zezi na tɔŋɪ o pa Wɛ te tɪn tiini kɔ jɪgɪ kuri lanyɪranɪ kɔ dwe kaanɪm

tiinə bam titəŋa yam maama, ni ni-duburi dilu We na togti Zezi ŋwaanɩ DI go DI pa dɩbam tɩn na lana dɩ dwe dayigə ni-gonim dɩm na yɩ te tɩn. Beŋwaanɩ We na goni ni-duburi dɩm sɩ DI pa dɩbam kulɔ tɩn tiini ku lana ku dwe DI ni-doori dɩm. ⁷ Dayigə ni dilu We na goni DI pa DI nɔɔna bam tɩn ya na maŋɩ fasi, DI ya daa bá go ni didoŋ DI ləni dɩntu yuu ni. ⁸ We dɛen nan bri ni DI nɔɔna bam ki ba tusi mu. Kuntɔ mu DI tagi DI wɩ:

«Maŋa maa biina, yɩ amɔ wó go ni-duburi a pa a nɔɔna bam,

ku nan yɩ Yisurayeli dwi tiinə dɩ Zuda dwi tiinə bam maama mu.

⁹ Ni-duburi dɩntu bá ta nyɩ dɩ dayigə ni dilu amɔ na goni a pa ba nabaara bam maŋa kalɔ a na jaanɩ ba jɩŋa a pa ba nunji Ezipi tɩɔ kum wɔnɩ tɩn.

Bantu dɛen wɔ sɛ ba togti ni dilu amɔ na goni dɩ ba tɩn.

Kuntɔ mu pa a yigə daa təri ba wɔnɩ.»

Mu Yuutu Baŋa-We na tagi kulɔ tɩn.

DI daa ta ma ta DI wɩ:

¹⁰ «Kantɔ maŋa kam na ke, amɔ wó go ni a pa Yisurayeli dwi tiinə bam ni:

«Amɔ wó pa a ni-taana yam zu ba wɔbɔŋa,

yɩ a pa ya pəni ba bɩcara ni.

Amɔ wó ta yɩ ba Tu We,

yɩ ba dɩ wó ta yɩ amɔ nɔɔna.

¹¹ Bantu nabwənə dɩ ba didɛera maama wó lwarɩ amɔ na yɩ wɔlu tɩn.

Ba wɔluwɔlu daa wɔ maŋɩ sɩ o bri o doŋ ni amɔ mu yɩ ba Yuutu.

12 Maṇa kam kũntu ni amu wó duri ba ḡwaṇa dı ba lwarım dım,
yı a daa bá guli ba kəm-balwaarv tım.> »

13 We na ḡoɔni Dı ni-dũuri dım taanı kũntu doṇ tın, ku brı ni Dı dayigə ni dım laan jigi ni-doori mu. Woṇo kulv nan na doori yı ku wɔra ku cɔḡ tın lagı ku ke lele mu.

9

Nɔɔna na zuli We te lɔḡv baṇa vwe dım wɔni tın

1 A lagı a ta dayigə ni-gonim dım dı nɔɔna na toḡ dı ḡwaanı ba zuli We te tın woṇo mu. Ku yı nabiinə mu pugı vwe lɔḡv baṇa ni sı ba taa zuli We da, yı cullu brı ba na wó ta zuli-Dı te tın.

2 Vwe dım kũntu wɔ nan ce di sıle mu. Dı kwaga digə kam yırı mu We-di-laa, yı ka jıḡ min-zwən-kamunu. Taabulv maa zıḡı da, yı dıpe dılv na yı We nyım tın tigi ku baṇa ni. 3 Yigə digə dı maa wɔra, ka yırı mu We-di-laa cıga cıga, yı ba læ gar-jalı ba ma cı-ka. 4 Kaanım bimbim maa zıḡı da, dı yı səbu-sıṇa mu ba me ba zi, dáanı mu ba zwe wəənu tılv lwəm na ywəmmə tın ba pa-Dı. We ni-gonim daka kam dı maa wɔra ba na me səbu-sıṇa ba ma zi-ka. Ka wɔ kum maa jıḡı səbu-sıṇa zıṇa, ka dı wɔ na jıḡı wɔdiu kulv yırı na yı Maanı tın. Nacəḡə kalv na yı Aaron nyım yı ka deen puli vɔɔrv tın dı maa wɔ daka kam wɔni, ku wəli dı kandwa-pıle sıle We cullu tım na pɔpɔni sı baṇa ni tın. 5 Ba deen ma kı malesı sıle nyınyɔḡv ba zıḡı da, yı sı vwana yam kwəli daka kam baṇa, mu jəḡə kalv We na saarı nabiinə lwarım da tın. Malesı sım nyınyɔḡv

kum bri ni Baŋa-We mu wu jəgə kam kuntu ni di DI paari-zulə yam.

Ku nan dai lele kuntu mu a lagi si a ŋoɔni wəənu tum kuntu taani zanzan a bri abam.

⁶ Vwe dum di di wu wəənu tum na fəgi ti kwe kuntu tin, We kaanum tiinə bam yəni ba zʊuri kwaga digə kam wu de maama mu ba tɔŋi ba pa We. ⁷ Ku nan na yi yigə digə kam, We kaanum yuutu wum yiranu mu jigi cwəŋə si o zu ka wu biɔwi bim maama wɔni. Wuntu nan na lagi o zu, o maŋi si o ja varum jana mu o zu o ma kaani Baŋa-We o titi tusim di noona bam di tusim ŋwaanu, si We yagi DI ma ce-ba.

⁸ Kuntu, We Joro kum laan bri dibam ni, maŋa kalu dayigə vwe dum ya ta na zigi tin, cwəŋə deen ya tərə si noona wani ba zu We-di-laa ciga ciga kam wɔni. ⁹ Ku maa yi nyinyugɔ mu ku na bri dibam zim wəənu tum na yi te tin. Ku bri ni pɛera di vara balu maama nabiinə na kwe ba ma kaani We tin bá wani ya pa wɔlu na me-ya o ma zuli We tin bicari kwe fasi di We. ¹⁰ Ba zaasi-ba wəənu tɔlu ba na wu di yi ba nyɔ tin, di n na wu ki te si n ta n yi lanyiranu tin cullu mu. Ti maama nan yi lugɔ baŋa wəənu cullu mu, yi ti jigi kuri si ku taa ve maŋa kam We na wu fəgi DI tiŋi DI cwə-duŋa kam tin yiranu má mu.

Zezi Kriŋi na pɛ dí na cwəŋə si dí zuli We te tin

¹¹ Zezi Kriŋi laan mu nan tu o ji kaanum yuutu dibam ŋwaanu. Ku ma pa dí joni o ŋwi-duŋa wo-laarɔ tɔlu na maŋi ti wura tin. Zezi na zu We te dibam ŋwaanu tin, ku yi We-sɔŋɔ ciga ciga mu o zua, yi kuntu tiini ku lana ku dwe lugɔ baŋa

vwe dım. O na zı me tın dai vwe dıı nabiinə na pugı tın. ¹² O ma vu o zı Wε-di-laa kım wıı. Kı yı bıdwı yıranı mı o zıa, maıa kalı na ba ti tın ıwaanı. O nan wı me bıbalı naa nabalı jana o zı o ma kaanı Baıa-Wε. Kı yı o tıı jana mı o me o ıwı dıbam lwarım jıı, yı o vrı dıbam lwarım wıı sı kı taa ve maıa kalı na ba ti tın. ¹³ Wε ni-doorı dım brı nı nııı wıı na cıgı culu tın, ba maıı sı ba ma bııı dı nabe jana mı dı na-pwala kalı ba na zwe tın tıııwııı ba mıı nıııı wııı yıra nı. Ba na kı kıııı mı, kıı kwe nıııı wııı sı kı maıı dı cullu tım na brı te tın. ¹⁴ Vara jana na wat nıııı ka kwe tın, Zezi na tıgı yı o jana kam nıııı tın, kı bı tıııı kı fıgı nıııı kı kwe dı Wε kı dıwıııı na? Zezi tıgı Wε Joro kulı na wıra sı kı taa ve maıa kalı na ba ti tın ıwaanı o jı kaanıı dııı na lana fııı tın Wε yıgı nı. O na kaanı Baıa-Wε dıbam ıwaanı kıııı tın, kı ma pa dı bıcara kwe fııı dı kım-balwıııı tııı ya na jıgı dıbam tı ve tııııı wıııı tın, yı dı daarı dı zılı Nıwıa Tu Baıa-Wε.

¹⁵ Kıııı ıwaanı Zezi mı yı wııı Wε na de o ıwaanı Dı tııı Dı nı-dıııı dım dı nabiinə tın. O na se o tı o ma ıwı ba lwarım jııı tın, o wat o vrı-ba dı ba na kı kulı ba cıgı Wε dayıgı nıgonım dım tın. Kıııı ıwaanı balı maama Wε na kırı sı ba taa yı Dı bıı tın wat ba jııı Dı wılaarı tııı na ba ti tın, nı Dı na gııı nı sı Dı pa-ba te tın.

¹⁶⁻¹⁷ Kı nıı dı nıııı na pe nı nı, o na tıga o daarı, ba na wı ce o wııııı te tın mı. Maıa kalı o ta na ıwı tın, o nı dım kııııı ba jıgı kırı. Kı daarı o nan na tıga, ba laan wı ce o wııııı tım

sı kú maŋı dı o ni dım na tagı te tın. ¹⁸ Kuntú, Wε na goni Dı dayigə ni dım Dı pa Dı nɔɔna bam tın, ba mε vara jana mɔ ba ma brı nı Dı ni-gonim dım jıgı kuri. ¹⁹ Moyisi dεen tɔɔlı Wε niə yam maama na yı te tın mɔ o brı Yisırayelı tiinə bam. O laan ma kwe nabalı dı bɔbalı jana o wəli dı na, yı o kwe daa, ka yırı mɔ Yisopi, o vɔ gungun-sɔŋɔ ka ni nı o lu jana kam wɔnı o ma misi tɔɔ kɔlɔ Wε niə yam na pɔpɔnı kɔ wɔnı tın baŋa nı, yı o daarı o misi Yisırayelı tiinə bam maama yıra nı. ²⁰ O dεen na kı kuntú tın, o ma ta dı ba o wı: «Jana kantú brı nı Wε ni-gonim dım jıgı kuri sı á taá tɔgı-dı.»

²¹ Moyisi daa ta ma kwe jana kam o ma misi vwe dım dı wəənu tıɔ maama na wɔ dı wɔnı yı ba ma zuli Wε tın. ²² Kú yı cıga mɔ, Wε cullu tım brı nı nɔɔna maŋı sı ba ma vara jana mɔ ba ma fɔgı ba kwe wəənu tıɔ maama na jıgı digiru Wε yigə nı tın. Wəənu tıɔ ba na ba mai jana ba kwe tın yı finfin yıranı mɔ. Jana nan ya na wɔ nunji, Wε bá yagı nɔɔna lwarım Dı ma cε-ba.

Zezi Krişı kaanım dım mɔ saarı nɔɔna lwarım

²³ Luɔɔ baŋa vwe dım wəənu yı Wε-sɔŋɔ wəənu tıɔ na yı cıga tın nyinyɔɔ mɔ, yı ti maŋı sı ti fɔgı ti kwe dı jana kuntú doŋ mɔ. Kú daarı Wε-sɔŋɔ wəənu tım tıti na wó fɔgı ti kwe te tın, kú fin mɔ sı ba kı kaanım dıɔ na wó ta dwe faŋa nyım dım tın ba pa Wε. ²⁴ Zezi Krişı nan na zɔ Wε te tın, kú dai vwe dıɔ nabıinə na pugı yı dı lwəni Wε-sɔŋɔ na yı te cıga cıga tın mɔ o zɔa. O nan sııni o zɔ Wε te Dı sɔŋɔ nı mɔ, yı o zıgı Wε yigə nı dıbam zənə ŋwaani. ²⁵ Zwifə kaanım

yuutu wɔm dɛɛn yɛni o maɪ vara jana mu o zu We-di-laa kum wɔ bɪni maama o ma kaanɪ Baɲa-We. Ku nan na yɪ Zezi, wɔntɔ na zu We te tɪn, o mɛ o tɪtɪ mu o kɪ kaanɪm kuni bɪdwɪ o pa-DI. ²⁶ Ku ya na daɪ kɔntɔ, Zezi ya wɔ ta yaari o tu kuni zanzan mu, ku na zɪgɪ lɔgɔ baɲa pulim nɪ sɪ ku ba ku yɪ zɪm. Ku nan na yɪ te tɪn, o laan tu lɔgɔ baɲa kweelim maɲa nɪ mu. O tu bɪdwɪ mu, yɪ o ba o tɪ o kaanɪ Baɲa-We sɪ ku pa nabiinɔ lwarɪm saari sɪ ku taa ve maɲa kalɔ na ba tɪ tɪn. ²⁷ Nɔɔnɔ maama maɲɪ sɪ o tɪ kuni bɪdwɪ mu, sɪ We laan di o sariya. ²⁸ Kɔntɔ, Zezi Krisi dɪ nan tu o tɪ bɪdwɪ mu o ma kaanɪ Baɲa-We, sɪ o lɪ nɔɔna zanzan lwarɪm o yagɪ. O nan ta wɔ joori o ba lɔgɔ baɲa. Ku nan daa daɪ nɔɔna lwarɪm saarɪm ɲwaanɪ, ku laan yɪ sɪ o jonɪ balɔ na jɪgɪ tɪna sɪ o joori o ba tɪn ɲwaanɪ mu.

10

¹ Ku na yɪ We cullu tɪlɔ DI na kɪ Moyisi jɪɲa nɪ tɪn, tɪ lagɪ tɪ brɪ wo-laarɔ tum dɪ na wɔ ba dɪ jonɪ We tee nɪ tɪn na yɪ te tɪn mu. Tɪ nan yɪ lulunnu mu, tɪ daɪ nɪ We-sɔɲɔ wəɛnu tum tɪtɪ na yɪ te tɪn. Tɪ paɪ nɔɔna joori ba kaanɪ Baɲa-We mu bɪm maama taan taan. Kɔntɔ ɲwaanɪ tɪ bá wanɪ tɪ pa balɔ na tɔgɪ tɪ ɲwaanɪ ba zuli We tɪn bɪcara kwe fastɪ. ² We cullu tum ya na watɪ tɪ paɪ balɔ na zuli-DI tɪn lwarɪm saari dɪ tiə, ba ya daa bá bɔɲɪ nɪ ba lwarɪm ta wɔ ba yuu nɪ, yɪ ba ya daa bá ta kaana. ³ Ba nan na kaanɪ We bɪm maama wɔnɪ tɪn, ku paɪ ba joori ba guli nɪ ba lwarɪm dɪm ta wɔ ba yuu nɪ mu. ⁴ Bɛɲwaanɪ nabiinɔ lwarɪm bá wanɪ dɪ saari dɪ nabalɪ dɪ bubalɪ jana.

⁵ Kuntu ɲwaanɩ mu Zezi deen na lagɩ o ba luɖu baɲa maɲa kalɔ tɩn, o tagɩ dɩ o Ko Wɛ o wɩ: «Nmɔ ba lagɩ nabiinɔ na maɩ vara dɩ pɛera ba kaanɩ-m te tɩn.

Nmɔ nan pɛ amɔ nabiinu yɩra mu, sɩ a ma-ya a kɩ nmɔ wɔbɔɲa luɖu baɲa nɩ.

⁶ Kɔ na yɩ nɔɔna na yɔni ba gu vara ba zwe ba ma kaanɩ-m te tɩn, naa ba na kaanɩ te sɩ kɔ ma saari ba lwarɩm tɩn, kikiɛ yam kuntu maama ba poli nmɔ wɔ.

⁷ Amɔ maa wɩ:

«A Ko Wɛ, nii amɔ da,

sɩ a kɩ nmɔ wɔbɔɲa na lagɩ te tɩn,

nɩ kɔ na pɔpɔni amɔ taani nmɔ tɔnɔ kɔm wɔni faɲa faɲa te tɩn.» »

⁸ Zezi maɲɩ o da yigɔ o ta o wɩ: «Nmɔ ba lagɩ sɩ nabiinɔ ma vara dɩ pɛera ba ma kaanɩ nmɔ, naa ba gu vara ba zwe ba ma kaanɩ nmɔ, naa ba kaanɩ sɩ kɔ ma saari ba lwarɩm. Wɔɔnu tintu maama ba poli nmɔ wɔ.» Nan dɩ ti na maɲɩ ti tɔɣɩ Wɛ cullu tum na bri te tɩn dɩ. ⁹ O laan ma daari o ta o wɩ: «Nii amɔ da, sɩ a kɩ nmɔ wɔbɔɲa na lagɩ te tɩn.» Kuntu bri nɩ Wɛ saari DI dayigɔ kaanum ni dum DI yagɩ, yɩ DI daari DI lɔni kaanum didonɲ mu. ¹⁰ Dintu mu yɩ Zezi Kriɩ na kɩ o Ko Wɛ wɔbɔɲa na lagɩ te tɩn maama, yɩ o ma o titɩ yɩra o ma kaanɩ kuni biɔwɩ, yɩ kɔ jɣɩ kuri sɩ kɔ taa ve maɲa kalɔ na ba ti tɩn, sɩ kɔ pa dɩ taá jɣɩ wɔ-pɔɲo Wɛ yigɔ nɩ.

¹¹ Luɖu baɲa kaanum tiinɔ yɔni ba zɩɣɩ weɛni mu ba tɔɲɩ de maama, ba gu vara ba ma kaana maɲa maama, yɩ ba kaanum dum kuntu nan warɩ lwarɩm dɩ saara. ¹² Kɔ nan na yɩ Zezi, wɔntu kwe

o tɪtɪ o ma kaanɪ Baŋa-Wɛ bɪdɪwɪ yɪranɪ mǎ mu, yɪ kɪ saarɪ nabiinɛ lwarɪm sɪ kɪ taa ve maŋa kalɪ na ba ti tɪn. O na kɪ kɔntɔ o ti tɪn, o ma vu o jɛni Baŋa-Wɛ jazɪm nɪ, ¹³ yɪ o laan cɛgi maŋa kalɪ Wɛ na wɔ kɪ o dɔna maama o nɛ kuri nɪ sɪ o nɔ-ba nɪ tɪga te tɪn. ¹⁴ Kɔntɔ, o kaanɪ Wɛ kuni bɪdɪwɪ mu, sɪ kɪ pa nɔɔna taa jɪgɪ wɔ-pɔŋo sɪ ba bɪcara kwe fasi sɪ kɪ taa ve maŋa kalɪ na ba ti tɪn.

¹⁵ Wɛ Joro kɔm dɪ nan brɪ dɪbam jaja nɪ wəənu tɪm kɔntɔ yɪ cɪga mu. Kɪ de yigɛ kɪ ta kɪ wɪ:

¹⁶ «Amɔ Yuutu Baŋa-Wɛ tagɪ a wɪ:

‹Kantɔ maŋa kam na kɛ,

amɔ wɔ go ni a pa a nɔɔna bam nɪ:

Amɔ wɔ pa a ni-taana yam zɔ ba bɪcara,

yɪ a pa ya pɛni ba wɔbɔŋa nɪ.› »

¹⁷ Dɪ daa ta ma ta Dɪ wɪ:

«Amɔ daa bǎ guli ba lwarɪm dɪ ba kɛm-balwaarɔ tɪm.»

¹⁸ Wɛ nan na yagɪ nabiinɛ kɛm-balwaarɔ tɪm Dɪ ma cɛ-ba tɪn, kɪ daa wɔ maŋɪ sɪ ba gɔ vara ba ma kaanɪ-Dɪ ba lwarɪm saarɪm ŋwaanɪ.

Dɪ na maŋɪ sɪ dɪ zɪgɪ dɪ baarɪ Wɛ cwəŋə kam wɔnɪ te tɪn

¹⁹ A ko-biə-ba, dɪ laan jɪgɪ ni sɪ dɪ zɔ Wɛ-di-laa cɪga cɪga kam wɔnɪ, Zezi Kriɪ na tɪga yɪ o jana nuŋi tɪn ŋwaanɪ. ²⁰ Wɔntɔ nan mu pɔrɪ cwɛ-dɔŋa o pa dɪbam, yɪ kantɔ mu pai ŋwɪa. O maa kaarɪ gar-jalɪ dɪm dɪ ya na wɔ dɪbam dɪ Wɛ laŋa nɪ tɪn, dɪ o na kwe o yɪra yam o kaanɪ Baŋa-Wɛ tɪn ŋwaanɪ. ²¹ Kɔntɔ, dɪbam jɪgɪ Wɛ kaanɪm tu cɪga cɪga o na nii Wɛ tɪtɪ nɔɔna bam baŋa nɪ.

²² Kɔntɔ ŋwaanɪ, pa-na dɪ fɔfɔ dɪ twe Wɛ te dɪ

wɔbɔŋ-ŋɔna dɪ baarɪ dɪɓ na brɪ nɪ dɪ jɪgɪ wɔ-
 dɪɗɔa faɪ dɪ Wɛ tɪn. Wɛ kwɛ dɪ bɪcara kɔ pa dɪ
 daa ba bɔŋɪ nɪ dɪ lwarɪm ta wɔ dɪ yuu nɪ, yɪ Dɪ
 zarɪ dɪbam dɪ na-ŋɔna. ²³ Pa-na dɪ brɪ nɪ dɪ jɪgɪ
 tɪna Wɛ tee nɪ yɪ bɔbwea tɛrɛ, Dɪ na goni ni Dɪ
 pa dɪbam yɪ Dɪ b́a fɔgɪ Dɪ kwani-dɪ tɪn ŋwaani.
²⁴ Pa-na dɪ taá ye da-ni nɪ, sɪ dɪ taá zɔni daani, sɪ
 dɪ taá soe daani, sɪ dɪ taá kɪ kɛm-laaru. ²⁵ A yɪ
 pa dɪ yagɪ da-kikilim Wɛ zulɛ ŋwaani nɪ badaara
 na yagɪ te tɪn. Nan kwaanɪ-na á tiini á taá wɛli
 daani kɔntɔ, sɪ kɔ pa á na baarɪ, á na lwarɪ nɪ
 dɪ Yuutu wɔm dɛ dɪm twe tɪn ŋwaani.

²⁶ Nɔɔnɔ wɔɓ na lwarɪ Wɛ cɪga kam tɪn, o ta
 na paali o kɪ lwarɪm, kaanɪm daa tɛrɛ dɪ na ẃ
 pa o lwarɪm dɪm saarɪ. ²⁷ Kɔ laan nan daari sɪ
 fɔɔnɪ mɔ taa jɪgɪ kɔntɔ tu dɪ Wɛ na ẃ kɪ-o te
 tɪn. Wɛ na dɪ o sarɪya, Dɪ laan ẃ pa o zɔ min-
 fɔɔ kɔɓ na ẃ cɔgɪ balɔ maama na vɪn Wɛ tɪn
 wɔ. ²⁸ Kɔ na yɪ Wɛ cullu tɪɓ Dɪ na kɪ Moyisi jɪŋa
 nɪ tɪn, nɔɔnɔ na cɔgɪ-tɪ, yɪ nɔɔna bale naa batɔ
 na yɪ maana tiinɛ, baá gɔ kɔntɔ tu mɔ o kɛm-
 lɔŋɔ kɔm ŋwaani yɪ ŋwaja b́a ta wɔra. ²⁹ Kɔ
 daari nɔɔnɔ wɔɓ nan na ýali Wɛ tɪtɪ Bu wɔm
 tɪn, kɔntɔ tu b́a tiini o na cɔgɪm kɔ gaali Wɛ tee
 nɪ na? Kɔntɔ tu paɪ Zezi jana kam Wɛ na dɛ ka
 ŋwaani Dɪ tiŋi Dɪ ni-dɔɔrɪ dɪm tɪn yɪ kafe mɔ,
 yɪ kɔ nan yɪ jana kam kɔntɔ mɔ Wɛ mɛ Dɪ fɔgɪ
 Dɪ kwɛ nɔɔnɔ wɔm kɔntɔ bɪcarɪ. Kɔntɔ tu daa
 ta twɪ Wɛ Joro kɔm kɔ na paɪ nɔɔna Wɛ zaani
 dɪm tɪn mɔ. Kɔntɔ tɪn, o b́a tiini o na cam na?
³⁰ Dɪbam nan manɪ dɪ ye wɔɓ wɔm o na tagɪ o
 wɪ:

«Amu mu yi wulɔ na wó cɔgi nɔɔna dɪ ba kɛm-
balwaarɔ tɪn.

Amu wó pa ba joori ba na kulɔ na maɲɪ dɪ ba
tɪn.»

Ku ta pɔpɔni nɪ:

«Baɲa-Wɛ wó di DI nɔɔna sariya.»

³¹ Ku nan wó ta tiini ku yi lɛɛɔ dɪ wulɔ na kɪ o
cɔgi yi Nwɪa Tu Baɲa-Wɛ jɪɲa zɔ-o sɪ DI pa o na
cam tɪn.

³² Nan guli-na abam dɛɛn na de yigə á na Wɛ
ponni dɪm cɪga cɪga yi á yaari zanzan te tɪn.
Cam dɪm nan wɔ wanɪ abam á na vɔgi pu-dɪa
tɪn ɲwaanɪ. ³³ Maɲa kadoɲ nɪ ba yəni ba twɪ
abam yi ba bɛɛsɪ abam nɔn-kɔgɔ yigə nɪ. Maɲa
kadoɲ nɪ dɪ, á yəni á sɛ sɪ á tɔgi á wəli balɔ dɪ
na nɛ abam yaara yam doɲ tɪn, ³⁴ ku pɛ á tɔgi á
na yaara dɪ balɔ na wɔ pɪna digə nɪ tɪn. Nɔɔna
maa yəni ba vrɪ abam wəənu yi á cɪm dɪ wɔpolo,
bɛɲwaanɪ á ye nɪ á maɲɪ á jɪgi kulɔ na tiini ku
lana ku dwe, yi kúv ta wɔ abam tee nɪ sɪ ku taa
ve maɲa kalɔ na ba ti tɪn. ³⁵ Á yi yagi á na jɪgi
baari te tɪn, sɪ kúv pa á na nyɔɔri zanzan Wɛ
tee nɪ. ³⁶ Á nan maɲɪ sɪ á taá jɪgi pu-dɪa, sɪ á
taá ma kɪ Wɛ wɔbɔɲa na lagi te tɪn, sɪ á daari
á jɔɲi wo-laarɔ tɪlɔ DI na goni ni sɪ DI pa abam
tɪn. ³⁷ Ku nan pɔpɔni Wɛ tɔnɔ kɔm wɔni ku wɪ:
«Ku daari fɪn mu sɪ wulɔ na lagi o ba tɪn laan
ba.

O bá daanɪ.

³⁸ Wulɔ maama na jɪgi cɪga amu Baɲa-Wɛ tee nɪ
tɪn mu yi wulɔ na kɪ o wɔ-dɪdɔba dɪ amu
tɪn,

oó na ɲwɪa cɪga cɪga.

O nan na joori kwaga,

amu bá ta jigi wɔpolo did-o.»

³⁹ Dɔbam nan dai balu na joori kwaga yi ba ga ηwɔa Wε tee ni tin. Dí yi balu na ki dí wɔ-didɔa di Wε yi dí wɔ na ηwɔa DI tee ni tin mu.

11

Wɔ-didɔa kɛm di Wε na yi te tin

¹ Nmɔ na jigi wɔ-didɔa di Wε, ku kuri mu n ye lanyiranɔ ni nmɔ wɔ sɔni n na wɛɛnu tɔlɔ n na tɔni tin. Ku kuri mu n ta n jigi ciga ni wɛɛnu tɔlɔ n na ba nai di n yiɔ tin sɔni ti wɔra. ² Nɔɔna balu na de Wε cwɛɛɔ faɲa faɲa tin, ku yi ba na ki ba wɔ-didɔa di Wε tin ηwaani mu pe ba yiri zaɲi.

³ Ku yi dɔbam di na ki dí wɔ-didɔa di Wε tin ηwaani mu pai dí lwarɔ ni, Wε me DI ni-taani mu DI ki lɔɔ baɲa di weyuu maama. Kuntu mu dí se ni Wε kwe wɛɛnu tɔlɔ na ba nai di yiɔ tin mu DI ma ki tɔlɔ dí na wai dí nai di yiɔ tin.

⁴ Abeli deen na jigi wɔ-didɔa di Wε tin ηwaani mu pe o kaanɔm dɔm ja kuri di dwɛni Kayin nyɔm dɔm. O wɔ-didɔa kam mu pe Wε wi, o yi ciga tu, Wε na se o peera yam tin ηwaani. O daa tɛrɛ yi o wɔ-didɔa kam ηwaani nan pai o taani ta wɔra.

⁵ Enɔki di na jigi wɔ-didɔa di Wε tin ηwaani mu pe DI kwe-o DI ja DI di DI sɔɲɔ, yi tɔni wɔ jaan-o. Wε na kwe-o kuntu tin, nɔɔn-nɔɔnɔ daa wɔ ne o je. Ku nan na wɔ loori kuntu tin, ku maɲi ku ta Wε tɔnɔ kum wɔni ku wi, o poli Wε wɔ. ⁶ Nɔɔnɔ nan na ba jigi wɔ-didɔa di Wε, o bá wani o pa Wε wɔ poli. Wɔlɔ maama na twe

Wε tɪn, kɔ fɪn mɔ sɪ kɔntɔ tu taa jɪgɪ wɔ-dɪdɔa o sɛ nɪ Wε sɪnɪ Dɪ wɔra yɪ Dɪ kɪ balɔ na lagɪ sɪ ba yɪ Dɪ te tɪn lanyɪranɪ.

⁷ Nowe dɪ dɛɛn na jɪgɪ wɔ-dɪdɔa dɪ Wε tɪn mɔ pɛ o sɛ Dɪ ni. Wε dɛɛn tagɪ dɪd-o kɔlɔ na lagɪ kɔ ba kɔ kɪ yɪ nabiinə yiə ta wɔ nɛ-kɔ tɪn. O ma sɛ Wε ni yɪ o pa naboro kamunu, yɪ o dɪ o sɔŋɔ tiinə zɔ kɔ wɔ, yɪ Wε pa ba lu na-fara bam. O kəm dɪm kɔntɔ ma brɪ nɪ lɔgɔ baŋa nɔɔna balɔ na wɔ sɛ Wε ni tɪn ba jɪgɪ bɔra. Wε ma pa o na cɪga Dɪ tee nɪ o na kɪ o wɔ-dɪdɔa dɪ Wε tɪn ŋwaanɪ.

⁸ Abraham dɛɛn na jɪgɪ wɔ-dɪdɔa dɪ Wε tɪn mɔ pɛ o nuŋɪ o tɪtɪ tɪv kɔm nɪ, o vu jəgə kalɔ Wε na goni nɪ nɪ Dɪ wɔ pa-o sɪ o dwi tiinə taa te tɪn. Wε na bəŋ-o nɪ o nuŋɪ kɔntɔ tɪn, o sɪnɪ o sɛ o maa ve, yɪ o maŋɪ o yəri je sɪm o na ve tɪn. ⁹ O na jɪgɪ wɔ-dɪdɔa dɪ Wε tɪn ŋwaanɪ mɔ pɛ o vu o zɔbɪ tɪv kɔm Wε ya na maŋɪ Dɪ go ni sɪ Dɪ wɔ pa-o tɪn wɔnɪ nɪ vɔru te. O dɛɛn zɔbɪ vwe wɔnɪ mɔ. Yizakɪ dɪ Zakɔbɪ balɔ Wε na goni Dɪ ni dɪm kɔntɔ dɪ ba dɪ tɪn dɪ zɔbɪ vwə wɔnɪ mɔ. ¹⁰ Kɔ brɪ nɪ Abraham dɛɛn cəgi sɪ o zɔ tɪv kɔlɔ kuri na fɔgɪ kɔ cwi lanyɪranɪ tɪn mɔ. Kɔ yɪ Wε tɪtɪ mɔ bəgi kɔ kuri, yɪ dɪntɔ mɔ yɪ kɔ lwarɔ.

¹¹ Abraham kaanɪ Sara dɛɛn yɪ ka-dɔgɔ mɔ yɪ o kɛ lɔra. Dɪ kɔntɔ dɪ, o na jɪgɪ wɔ-dɪdɔa dɪ Wε tɪn mɔ pɛ o sɛ nɪ Wε bá kwanɪ Dɪ ni dɪm Dɪ na goni tɪn yɪ o wantɔ o lɔ bu. ¹² Kɔntɔ, kɔ zɪgɪ nɔn-dɔa kalɔ na yɪ Abraham yɪ o tiini o kwɪn zanzan tɪn yɪra nɪ mɔ Wε pɛ o lɔ dwi tiinə kɔgɔ kɔgɔ, nɪ calɛwɪ na dagɪ weyuu nɪ naa nɪnɪv ni kasɔlɔ-wɪa na dagɪ yɪ kɔ warɪ kɔ ga te tɪn.

13 Nɔɔna balu dɛɛn na ki ba wɔ-dɪdɔba dɪ Wɛ kuntu tɪn nan tɪgɪ yɪ ba wɔ nɛ wəənu tɪlɔ Wɛ na goni ni sɪ Dɪ pa-ba tɪn. Ba dɛɛn maŋɪ ba maanu ni wəənu tɪm dɛ wɔ daanu yɪ tɪ laan ba, yɪ ba nan ya ta jɪgɪ wɔpolo ku ŋwaanu. Ba ma ta jaja ni ba yɪ vərə mu, ba kugu je təri lɔgɔ baŋa ni. 14 Balu maama na tɛ kuntu doŋ tɪn brɪ ni ba daa ta jɪgɪ tɪna, sɪ baá na tɪv kulɔ na wɔ ta yɪ ba kugu je tɪn mu. 15 Ba daa ba jɪgɪ tɪv kulɔ ba na nuŋɪ ku wɔni tɪn wɔbɔŋa ba yuu ni. Ba ya na jɪgɪ ku wɔbɔŋa, ba ya wɔ wani ba na cwəŋə sɪ ba joori. 16 Ku nan na yɪ te tɪn, ba wɔbɔŋa tiini ya zɔ tɪv kulɔ na lana ku ja gaali tɪn. Kuntu mu yɪ Wɛ tɪtɪ sɔŋɔ kum. Ku ma pa Baŋa-Wɛ jɪgɪ wɔpolo dɪ ba na bə-Dɪ ni ba Tu Wɛ tɪn. Dɪ nan maŋɪ Dɪ jɪgɪ tɪv kulɔ Dɪ na ti ku yigə sɪ Dɪ pa-ba tɪn.

17-18 Ku yɪ Abraham na ki o wɔ-dɪdɔba dɪ Wɛ te tɪn mu pɛ o dɛɛn sɛ o kwe o bu Yizaki sɪ o ma kaanu Baŋa-Wɛ maŋa kam Dɪ na maŋ-o sɪ Dɪ nii tɪn. Wɛ nan maŋɪ Dɪ go ni Dɪ pa-o ni: «Kú zɪgɪ Yizaki yɪra ni mu sɪ n dwi tiinə ma puli.» Dɪ kuntu dɪ, o dɛɛn ta sɛ sɪ o ya ma o bu-dɔba kam o kaanu Wɛ, ni Wɛ na brɪ-o te tɪn. 19 O dɛɛn jɪgɪ cɪga ni Wɛ wɔ wani Dɪ bi Yizaki Dɪ pa o yagɪ tɔbɔni. Ku nan na sunɪ ku ki te tɪn nyɪ dɪ Dɪ bi-o tɔbɔni wɔni mu.

20 Yizaki dɪ na jɪgɪ wɔ-dɪdɔba dɪ Wɛ tɪn mu pɛ o sɔɔli Wɛ o pa o biə Zakɔbi dɪ Ezayu wəənu tɪlɔ na lagɪ tɪ ba tɪ ki tɪn ŋwaanu.

21 Zakɔbi dɪ na tu o ga fiun sɪ o tɪ tɪn, o na jɪgɪ wɔ-dɪdɔba dɪ Wɛ tɪn mu pɛ o sɔɔli Wɛ o pa o bu Zuzɛfɔ biə bam maama bale. O dɛɛn ma zi o nacəgə o zanɪ yɪ o zuli Wɛ.

²² Zuzefu di maɲa na twe si o ti tun, o na jigi wu-didba di We tun mu pe o ta di Yisrayel tiinē bam ni baá nunji Ezipi tu ni. O ma pa-ba ni ni, ba na ma nunə, si ba guri o kwi sum Ezipi ni ba ja vu ba titi tu.

²³ Moyisi ko di o nu di deen na jigi wu-didba di We tun mu pe ba kwe-o ba səgi canɪ sɪtɔ ba na lɔg-o maɲa kalɔ tun. Ba ma na ni bu wum yi bu-laa, yi ba wu kwarɪ fɔɔni si ba vin pa-faru wum ni.

²⁴ Moyisi deen na ki nɔɔnɔ tun, ku yi o na jigi wu-didba di We tun nwaani mu pe o wu se si ba taa bə-o ni Pa-faru wum buko bu. ²⁵ O deen maa bunji ni, o na tɔgi di We nɔɔna bam o na yaara, ku ta garɪ o na yagi We cwəŋə yi o daari o di ywəni dilɔ na bá daani tun. ²⁶ O nan bunji ni, nɔɔna na goon-o ni ba na wú gooni Krisi wum We na lagi DI tunji tun, ku garɪ o na ne jijigru zanzan Ezipi ni, beɲwaani o wubunja deen tigi pɛeri dilɔ o na wú ba o jonji We tee ni tun banja ni mu.

²⁷ Moyisi na jigi wu-didba di We tun nwaani mu pe o nunji Ezipi ni yi o wu kwarɪ pa-faru wum ban-zɔŋɔ kum. O maa jigi baari yi o wu se si o joori kwaga, beɲwaani o ye ni We dilɔ na ba na di yiə tun wu o yigə ni. ²⁸ O na jigi wu-didba di We tun mu pe o pa Yisrayel tiinē bam di Paki candiə ba sam ni. O ma pa ba ki jana ba misi ba di sum niə ni, si tɔɔni maleka kalɔ na wú ba si ka gu bəkəri-kwin sum maama tun daa yi ki ba titi biə bam kulɔkulɔ.

²⁹ Yisrayel tiinē bam na ki ba wu-didba di We tun mu pe nɔnɔ kulɔ ba na bæi ni Bu-sunja tun

na bam pɔɔri bile ba daari ti-kura, yi Yisrayeli tiinɛ bam tɔgi da ba bɛ. Ezipi tiinɛ bam na kwaani si ba tɔgi ba kwaga ba bɛ tin, na bam ma joori ba tu ba naagi daani, yi ku pa ba maama li na ba ti.

³⁰ Wɛ nɔɔna bam na jigi wɔ-didɔa di Wɛ tin mu pɛ ba vu ba kaagi Zeriko tu kum da yarpe, yi ku kɛbri sim laan tu tɔga ni. ³¹ Ku nan daa ta na yi Rahabi wulu ya na yi ka-boro yi o zɔɔri Zeriko ni tin, o na ki o wɔ-didɔa di Wɛ tin mu pɛ o deen jeeri Yisrayeli nɔɔna balu na ve si ba daani tu kum ba nii tin lanyuran. Kuntu nwanu mu pɛ ba wɔ gu-o ba wɛli di balu na vin Wɛ tin.

³² Amu ya jigi taani zanzan si a ta a wɛli da, yi pwɛlɛ daa tɛrɛ si a nɔɔni nɔɔna badaara taani a wɛli da. Amu ya wu manɔ Zidon di Baraku di Samson di Zefite di Davidi di Samuweli di faɲa faɲa Wɛ nijonɔ bam maama na yi te tin.

³³ Bantu maama deen jigi wɔ-didɔa mu di Wɛ, yi ba magi jara ba wani tɔni zanzan. Ba ma kwɛri ba ki kulɔ na yi cɔga tin, yi ba daari ba joni kulɔ Wɛ na goni ni si Di pa-ba tin. Ba ma pa nywɛnu niɛ pu yi ti daa wɔ jaani-ba. ³⁴ Ba ma pa min-vuru dwe yi ti daa wɔ di-ba, yi ba wani ba lu nɔɔna jia ni ku pa ba daa wɔ gu-ba di su-lwaanu. Ba ya bwɛnɛ mu yi ba na dam. Ba ma tiini ba na baari, yi ba magi jara ba wani ba zɛli dwi-ge tiinɛ balu na yi ba duna tin ba pa ba viiri. ³⁵ Kaana di ma na ba nɔɔna balu ya na tɔga tin na joori ba bi. Nɔɔna badonnɛ ma wɔ sɛ si ba vri ba titi nɔɔna balu na jigi-ba ba yaari tin jɔɲa ni. Ba sɛ si ba ti, si ba joori ba bi ba na nwanu kalu na lana ka dwe tin Wɛ tee ni.

³⁶ Ba ma yáali We nɔɔna badaara dɪ ba na mwanɪ-ba yɪ ba daari ba magɪ-ba te tɪn. Ba ma vɔ nɔɔna badonnɔ dɪ capɔnnɔ yɪ ba kɪ-ba pɪna digɔ nɪ. ³⁷ Ba ma dɔlɪ ba badonnɔ dɪ kandwa ba gɔ. Ba ma sɪrɪ badaara yɪra kuni bɪle. Ba ma kwe sɔ-lwaanɔ ba ma gɔ ba badonnɔ.

We nɔɔna badonnɔ maa beerɔ jɔgɔ maama, yɪ ba zɔ peeni dɪ bunɪ tankwaalɔ yɪranɪ. Zɔrɪ dɪ cam ma jigɪ-ba, yɪ nɔɔna dɪ bɛɛsɪ-ba. ³⁸ We nɔɔna bam dɛɛn beeri kagɔa yuu nɪ dɪ pweeru yum nɪ mɔ, yɪ ba zɔrɪ ba tigi pweeru gugwɔɛru nɪ dɪ bɔɔna wɔnɪ. Lɔgɔ banja nan ya wɔ manɪ sɪ kɔ taa jigɪ nɔn-ɲɔna bam kuntɔ dwi don.

³⁹ Nɔɔna bam kuntɔ maama yɪrɪ dɛɛn zanɪ ba na kɪ ba wɔ-dɪdɔa dɪ We tɪn ɲwaanɪ mɔ. Nan dɪ kuntɔ dɪ, ba wɔ nɛ We ya na goni ni sɪ Dɪ kɪ-ba lanyɪranɪ te tɪn. ⁴⁰ We dɛɛn nan bunɪ sɪ Dɪ kɪ kulɔ na tiini kɔ lana tɪn mɔ dɪbam ɲwaanɪ, Dɪ na lagɪ sɪ Dɪ pa dɪ maama tɔgɪ daanɪ dɪ ji lanyɪranɪ fast Dɪ yigɔ nɪ tɪn ɲwaanɪ.

12

We vai dɪ zwe dɪ na yɪ Dɪ biɔ tɪn ɲwaanɪ mɔ

¹ Dɪbam nan lwarɪ nɪ faɲa faɲa We nɔn-kɔgɔ kum kuntɔ ba na brɪ nɪ ba jigɪ wɔ-dɪdɔa dɪ We tɪn gilimi dɪbam ba brɪ cwɔɲɔ. Kuntɔ ɲwaanɪ, pa-na dɪ yagɪ wo-yɔɔrɔ tɪlɔ maama na cɔ dɪbam tɪ pa dɪ warɪ dɪ tɔgɪ We lanyɪranɪ tɪn, dɪ lwarɪm dɪlɔ na jigɪ dɪbam tɪn, sɪ dɪ daari dɪ kwaanɪ dɪ duri dɪ pu-dɪa cwɔɲɔ kalɔ We na pɛ dɪbam tɪn wɔnɪ. ² Pa-na dɪ yɔɔrɪ dɪ taá nii Zezi. Wɔntɔ mɔ pɛ dɪbam puli dɪ kɪ dɪ wɔ-dɪdɔa dɪ We, yɪ

o ta wó pa dí taá jigi wu-didwa di We si ku vu ku yi gurim. O deen ma vo pu-dia yi o yaari o ti tɔɔn-dagara bana ni. O wu kwari cavura si o ti tɔɔni dim kontu dwi, beɲwaanɪ o ne ni We tɪɲi ywæni mu si DI pa-o. O laan ma daari o vu o jɔni Bana-We paari jangɔɲɔ kum jazim ni.

³ Nan buɲi-na á nii Zezi na tiini o vo pu-dia di non-balwaarɔ na cul-o yi ba yaar-o te tin. Á nan yi zaɲi á ga baari si á yaɲi We cwəɲə tɔgim.

⁴ Abam na yəni á kwaanɪ si á jaɲi á cɔgi lwarim dam te tin, á wu nɔɔn-nɔɔnu daa ta wu tigi ku ɲwaanɪ. ⁵ We tɔɔɔ kum nan jigi taani dilu na wó wani ku pa abam na baari tin, á na yi We biə tin ɲwaanɪ. Nan guli-na ku na bri abam te ku wi:

«Amu bu, n Yuutu We na vanɪ nmɔ zwe,
si n yi zaɲi n kwe-ku n ma n ji kafɛ.

We na kaani-m,
si n yi pa n wu cɔgi.

⁶ Beɲwaanɪ Bana-We na soe balu tin mu DI yəni
DI vanɪ ba zwa si DI pa ba kurisi.

Wulu maama We na jɔɲi si o taa yi DI bu tin,
DI yəni DI ma cam mu DI kwe-o.»

⁷ Á na ne yaara, ku yi si ku ma kwe abam mu. Á na yi We biə tin mu pai DI kwe abam kontu don. Bu tərə o ko na ba vanɪ o zwe si o kurisi.

⁸ We nan ya na wu vanɪ abam zwa ni DI na ki DI biə bam maama te tin, ku bri ni abam dai DI biə ciga ciga mu, á yi bu-tampirə mu. ⁹ Dibam kwə bam lugu bana ni tin yəni ba vanɪ dí zwa mu, yi dí niɲi-ba. Ku nan na yi dí Ko We dilu na te dí jwæru tin, ku manɪ si dí tiini dí se DI ni, si dí laan na ɲwɪa DI tee ni. ¹⁰ Dí kwə bam lugu bana

ni tin yəni ba vani di zwa buna finfin yirani mu, si ku manɔ di ba wɔbɔɔna na lagi te tin. Dɔ Ko We titi nan ki kontu si ku wəli dibam mu, si dɔ wani dɔ tɔgi dɔ na dintu wɔ-pono kum don.

¹¹ Maɔa kalu ba na yəni ba vani dɔ zwa tin, ku yəni ku pa dɔ wɔ cɔgi mu yi dɔ ba jigɔ wɔpolo. Kontu kwaga ni, zwa vanim dim laan wɔ zəni balu di na kwe-ba tin di pa ba na nyɔɔri, di ba ŋwɔa na tɔgi cɔga yi ba jigɔ bicari-zuru tin.

¹² Kontu ŋwaanɔ, na-na dam di baari si á taá tɔgi We cwəŋə. ¹³ Á taá ve cwəŋə kalu na yɔɔri tin wɔni, si balu na ve yi ba duə tin yi saari ba tu ba wəli da, si ku wani ku pa ba ne sim je.

Dɔ wɔ manɔ si dɔ vin We zaani dim

¹⁴ Kwaanɔ-na si á taá zɔura, si ywəəni taa wɔ á di nɔɔnu maama titari ni, si á kwəri á taá jigɔ wɔ-pono We yigə ni, beɔwaanɔ nɔɔnu na ba jigɔ wɔ-pono, o bá wani o na Yuutu Baɔa-We. ¹⁵ Fɔgi-na á ci á titi si nɔɔn-nɔɔnu yi ga We zaani dim, si nɔɔn-nɔɔnu bicari yi zaɔi di ji ni vian na cana te tin, si ku pa ku loni nɔɔna zanzan si ku cɔgi-ba We cwəŋə kam wɔni. ¹⁶ Á yi pa á wɔlwɔlwɔ tɔgi boorim kikiə, naa o taa gooni wəənu tɔlu na yi We nyim ni Ezayu deen na yi te tin. Wɔntu yigə tərə di o na yi o ko bu-kwɔan tin. O kana maa wɔɛ, yi o kwe o nakwɔim dim o ma ləni o nyaani wɔm zɔɔa wɔdiu o di. ¹⁷ Abam nan manɔ á ye kulɔ na ki-o ku kwaga seeni tin. O joori o ba o lagi si o ko wɔm sɔɔli We o pa-o, o na yi o bu-kwɔan tin ŋwaanɔ. O ma kwaanɔ o loori o ko wɔm di yi-na. O ma wɔ ne

cwəŋə, beŋwaani o daa wari o joori o kwanɔ o kəm dɔm.

¹⁸ Abam na twe We te tɔn dai nɔnɛni Yisɔrayeli tiinə bam dɛɛn na zɔɔɔ piu kulɔ təŋə nɔ yɔ ba yiə na-ku yɔ ba kwəri ba wai ba dwe-ku dɔ ba jɔa te tɔn. Min-fɔrɔ dɔ lim dɛɛn mu wɔra, dɔa ma mumunə ku yuu nɔ. ¹⁹ Ba ma ni nabɔnɔ wum dɔ kwərə na ŋɔɔnɔ. Balɔ na ni kwərə kam kuntu tɔn ma loori sɔ ka daa yɔ ŋɔɔnɔ ka wəli da, ²⁰ beŋwaani ka na maŋɔ ka kaani-ba te tɔn tiini ku dana ku pa-ba, dɔ ka na tagɔ dɔ ba ka wɔ: «Wɔlɔ maama na dwe piu kum tɔn, ku zɔ na yɔ varɔm mu dɔ, sɔ á dul-o dɔ kandwa á gu.» ²¹ Wəənu tɔlɔ ba na nɛ tɔn ma tiini ku sɔɔrɔ ba yɔra, yɔ Moyisi titi ta o wɔ: «Fɔbɔni tiini dɔ zɔ-nɔ yɔ a yɔra sai.»

²² Ku nan dai kuntu abam tee nɔ. Abam laan twe piu kulɔ yɔri na yɔ Siyɔn tɔn mu. Ku maa yɔ Nwɔa Tu Baŋa-We tɔ-kamunu Zeruzalem kulɔ na wɔ We-sɔŋɔ nɔ tɔn. We malesɔ kɔɔɔ kɔɔɔ ma jeeri daani jəgə kam kuntu nɔ. ²³ Abam nan tu á wəli We kɔɔɔ kum wɔnɔ mu. Ku yɔ DI bu-kwɔn sɔm kɔɔɔ kum ba yɔra na pɔpɔnɔ ya tɔŋi We-sɔŋɔ tɔnɔ kum wɔnɔ tɔn candiə mu. Ku yɔ We dɔlɔ na wó dɔ nabiinə maama sarɔya tɔn te mu á tu á yi. Ku maa yɔ balɔ na nɛ cɔga DI yigə nɔ yɔ DI laan pa ba bɔcara fɔɔɔ ya kwe fasi tɔn jwəəru tɔm na wɔ mɛ tɔn mu á yiə. ²⁴ Ku nan yɔ Zezi wɔlɔ We na dɛ o ŋwaani DI go DI ni-dɔbɔrɔ dɔm tɔn te mu á yiə. Ku yɔ Zezi jana kam ŋwaani mu pɛ á fɔɔɔ dɔ We. O jana kam nan brɔ dɔbam wɔŋɔ kulɔ na lana ku dwe kulɔ Abeli jana kam na brɔ tɔn.

²⁵ Á taá ye sɔ á yɔ zaŋɔ á vɔn taani dɔm Zezi na

ηϋου δι abam τιν. Νουνα balυ δεεν na vυn wυλυ na brυ-ba Wε kwεrε lυgυ baηa nυ τιν, ba wυ lυgi cam wυnυ. Dυbam δι nan na vυn Zezi, o na wυ Wε-σoηo nυ yυ o ηϋου δι dυbam τιν, δι wυ wανυ δι lu na? ²⁶ Faηa faηa τιν, Wε kwεrε δεεν pe tυga baηa sisιηι, yυ DI laan go DI ni DI wυ:

«Amυ daa ta wυ joori a pa tυga baηa sisιηι bυdwυ, yυ kv dai kantυ yυranυ,

kv laan wυ wεli δι weyυu maama mυ.»

²⁷ Wε na tagυ DI wυ, DI ta wυ joori DI kυ kυntυ don bυdwυ τιν, kv brυ nυ wεnu tυλυ DI na kυ τιν mυ DI laan lagυ DI sisιηι-tι DI lυ tυ zυga je nυ, sυ tυ daa yυ taa wυra. Wεnu tυλυ na bα wανυ tυ sisιηι τιν yυranυ laan mυ wυ daarυ.

²⁸ Wε nan pe δι toγυ δι di paarυ dυλυ na bα wανυ δι sisιηι sυ δι coγυ τιν mυ. Kυntυ ηwaanυ δι wυ kυ Wε le, yυ δι daarυ δι pa-DI zulε yalυ na toγυ DI wυbυηa τιν, sυ δι tυηι δι pa-DI, sυ δι taά kwarυ-DI lanyυranυ, ²⁹ beηwaanυ dυbam Tu Wε nυι δι min-fοrο mυ, yυ δι di wεnu tυλυ maama na ba toγυ DI wυbυηa τιν.

13

Dι na wυ kυ te sυ kv poli Wε wυ τιν

¹ Yυ zanυ á yagυ da-sono á na yυ da-ko-biε Zezi ηwaanυ τιν. ² Taά ye-na sυ á taά kυ vεrε voro. Νουνα badonnε δεεν na kυ kυntυ τιν, kv pe ba jeeri Wε malesυ mυ ba sam nυ, yυ ba wυ lwarυ ba na yυ balυ τιν. ³ Gυli-na balυ na wυ pυna digε nυ τιν wono, nυneenυ abam δι toγυ á wυ pυna digε nυ mυ te, sυ á zεni-ba. Gυli-na balυ nouna

na bæsi-ba tɪn dɪ wɔŋo, nɪnɛɛnɪ abam dɪ tɔgɪ á yaari mɜ te.

⁴ Baaru dɪ o kaanɪ maama maŋɪ sɪ ba taa zɔvɪ daanɪ mɜ dɪ sono dɪ zulə. Barɜ wɜm dɪ kaanɪ wɜm maama maŋɪ sɪ ba taa jɪgɪ cɪga mɜ da-tee nɪ. Wɛ nan wɔ dɪ balɜ maama na kɪ wo-zɔɔna dɪ boorim kikiə tɪn sariya.

⁵ Á yɪ pa á ŋwɪa taa tɔgɪ səbu-lagɪ. Taá jɪgɪ-na wɔpɔlo dɪ á na jɪgɪ kɜlɜ tɪn. Bɛŋwaanɪ Wɛ maŋɪ Dɪ ta Dɪ wɪ:

«Amɜ bá fɔgɪ a yagɪ abam maŋa dɪ maŋa.»

⁶ Kɔntɜ ŋwaanɪ dɪbam wɔ ta jɪgɪ baari sɪ dɪ taá wɪ:

«Baŋa-Wɛ mɜ yɪ dɪ zənnu,
dɪ bá ta kwari fɜvɪ.

Nɔɔn-nɔɔnɜ bá wanɪ o kɪ dɪbam kɜlɜkɜlɜ.»

⁷ Taá guli-na nɔɔna balɜ na yɪ á yigə tiinə yɪ ba dɛɛn tɔɔlɪ Wɛ kwərə kam ba bri abam tɪn wɔŋo. Maanɪ-na á nii ba ŋwɪa dɛɛn na yɪ te sɪ kɜ vɜ kɜ yɪ ba tɔvɪ tɪn, sɪ á daari á lwəni ba na kɪ ba wɜ-dɪdɜa dɪ Zezi te tɪn. ⁸ Maŋa maama Zezi Krisi yɪ nɪ o na maŋɪ o yɪ te tɪn mɜ, diin dɪ zɪm maama sɪ kɜ taa ve maŋa kalɜ na ba ti tɪn. ⁹ Yɪ pa-na nɔɔna ma zaasɪm-ge ba ganɪ abam dɪ wəənu dwi təri təri sɪ kɜ pa á ywəri Wɛ cwəŋə nɪ. Kɜ yɪ Wɛ zaanɪ dɪm ŋwaanɪ mɜ paɪ dɪ na baari Wɛ cwəŋə kam wɜnɪ, sɪ kɜ dai wɜdiiru culim ŋwaanɪ. Balɜ na tɔgɪ wɜdiiru culim cwəŋə tɪn nan wɜ nɛ zənə kɜ ŋwaanɪ.

¹⁰ Zezi Krisi na kwe o tɪtɪ o ma kaanɪ Baŋa-Wɛ dɪbam ŋwaanɪ te tɪn dai kaanɪm dɪlɜ doŋ nɔɔna na wɔ dɪ dɪ nwana yam tɪn. Balɜ na tɔŋɪ Wɛ vwe dɪm wɜnɪ ba pa-Dɪ tɪn, ba ba jɪgɪ cwəŋə sɪ ba twəri kaanɪm dɪm kɔntɜ wəənu ba di. ¹¹ Kɜ na

ki te tun, We kaanum yuutu wum yəni o gu vara mu, yi o ja ba jana kam o zu We-di-laa kum wu o ma saari noona bam lwarim. Ku daari vara bam titi, baá ja nunji tuv kum daa mu ba zwe maama. ¹² Zezi tɔvni dum di nan de kontu donj mu. O yaari mu o ti tuv kum daa ni, yi o ma o titi jana kam o saari noona bam lwarim.

¹³ Kontu nwaani, pa-na dí nunji dí vu o te tuv kum daa ni, si dí togi dí se o goonə yam donj. ¹⁴ Benwaani, lɔgu banja yo seeni dibam ba jigɔ tuv kulɔ na wó ta yi dí kugu je manja maama tun, dí nan tɔvni tuv kulɔ na lagɔ ku ba tun mu.

¹⁵ Pa-na dí togi Zezi nwaani dí taá zuli We manja maama. Kontu mu yi kulɔ dí na wó kwe dí ma kaani-DI tun. Dí ni-taani na bri We dam te tun mu yi pɛera yalɔ dí na wó pa-DI tun. ¹⁶ Á yi swe si á taá ki kəm-laaru, si á daari á taá zəni daani, si kontu mu yi kaanum dilɔ na poli We wu tun.

¹⁷ Taá nɔgi-na á yigə tiinə, si á daari á taá se ba ni, si bantɔ mu nii abam na wó ta nwi di We te tun banja ni, yi baá ba ba zigɔ We yigə ni si ba bri ba na tɔvni kulɔ abam nwaani tun. Nan taá nɔgi-ba si ba wani ba tɔvni di wɔpolo. Ku na dau kontu, kuv pa ba wu cɔgi, yi ku daa bá ta jigɔ zənə ku pa abam.

¹⁸ Taá loori-na We á pa dibam. Dibam ye dí bicara ni, ni dí wu ki kulɔ na yi balɔɔ tun, yi dí lagɔ si dí taá ki kulɔ na lana tun mu manja maama. ¹⁹ Amu nan tiini a loori abam si á taá wari We á pa-ni, si ku pa a na cwəŋə a joori abam te lele.

²⁰ Wɔ-zuru Tu Baɲa-Wɛ mɔ bi dí Yuutu Zezi Dɪ pa o yaɣi tɔvɔni, yɪ Dɪ pa o yɪ nayɪr-ɲɔm cɪga cɪga, sɪ o taa nii dɪbam balɔ na nyɪ dɪ o peeni te tɪn baɲa ni, dɪ o na tɪɣi dɪbam ɲwaanɪ tɪn. Wɛ ma da o jana kam ɲwaanɪ Dɪ go ni dɪlɔ na wó ta wɔra sɪ kɔ taa ve maɲa kalɔ na ba ti tɪn.

²¹ Wɛ wó zəni abam sɪ á wanɪ á kɪ wo-laaru tɪlɔ maama na tɔɣi Dɪ wɔbɔɲa tɪn, yɪ Dɪ wó tɔɣi Zezi Kriɪ ɲwaanɪ Dɪ kwe dɪbam ni kɔ na wó poli Dɪ wɔ te tɪn.

Zezi mɔ maɲi dɪ zulə sɪ kɔ taa ve maɲa kalɔ na ba ti tɪn. Amina.

²² A ko-biə-ba, a loori abam sɪ á zuri á yɪra á cəɣi amɔ na pɔpɔni kulɔ sɪ a ma pa á na baaru tɪn. Amɔ na pɔpɔni taani dɪlɔ tɪn nan ba dwara.

²³ Amɔ lagɪ sɪ a pa abam lwarɪ ni ba yaɣi dí ko-bu Timoti yɪ o nuɲi pɪna digə ni. O nan na tu amɔ te lɪla, a laan wó pa dí tɔɣi daani dí ba dí na abam.

²⁴ Jɔɔni-na á yigə tiinə bam dɪ Wɛ nɔɔna bam maama á pa dɪbam. Yitali tiinə bam dɪ jɔɔni abam.

²⁵ Wɛ wó pa abam maama yu-yoɲo.

Wε Tɔnɔ dɪ kasum

Kasem (Kassem): Wε Tɔnɔ dɪ kasum New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kasem)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

993cfae5-b100-5981-87e7-5a648d773cb9